

MAGYAR HÍR- LAP

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Municipiós minisztériumot szerveztek Angliában

Három új államtitkárt is neveztek ki. — Egy nő lett az új közegészségügyi államtitkár

Londonból jelentik: Az angol kormány részleges átalakulása pénteken megtörtént. A király *Bourgh* tárcanélküli minisztert lőszer szállítási miniszterre nevezte ki. Államtitkára *Llewellyn* ezredes, a tengernagyi hivatal polgári államtitkára lett. Helyébe *Hutton* kapitány, eddigi közegészségügyi államtitkár került. Új közegészségügyi államtitkár Miss Flo-

rence *Horsbrough*, a kormánypárti képviselő lett.

Új angol nagykövet Párizsban

Londonból jelentik: György király jóváhagyta Sir *Ronald Campbell* belgrádi angol követ párizsi angol nagykövetté való kinevezését. Sir *Eric Phipps* párizsi angol nagykövet tudvaleg az ősszel nyugalmába vonul.

Roosevelt üzenetet küldött az amerikai nemzetgyűléshez az új semlegességi törvény sürgetésére

Hull külügyminiszter külön nyilatkozatban fejtegette, hogy a hadiszállítás nem sérti a semlegesség elvét

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök Hull külügyminiszterrel folytatott tanácskozás után rövid üzenetet küldött a törvényhozáshoz, hogy a semlegességi javaslat módosításáról szóló javaslat megszavazását sürgesse. Roosevelt üzenetében kijelentette, hogy teljes mértékben helyesli Hull külügyminiszter nyilatkozatát, mely az elnöki üzenetet követte és lényegében a következőket mondja:

— A fegyverkiviteli tilalom nem semlegességet, hanem az ellenkezőjét eredményezi és súlyos következményekre vezet. A kiviteli tilalom fenntartásának a hívei azzal az álokoskodással vezetik félre az amerikai népet, hogy a tilalom fenntartása azonban illogikus volna, mert megakadályozná ugyan a fegyver, lőszer- és hadieszközök kivitelét, de megengedné más, szintén hadicélokot szolgáló anyagok kereskedelmét. A semlegesség kérdése és annak minden kihatása a közeljövő szempontjából az Egyesült Államokra nézve a legnagyobb fontosságú és sürgős megoldást kíván. Az első lépés, amelyet feltétlenül tennünk kell, csak az lehet, hogy minden tekintélyünk latbavetésével csökkentjük egy nagyobb háború kitörésé-

nek lehetőségét. Főként a kisállamok vannak olyan fegyvergyártó nagy országokra utalva, mint az Egyesült Államok. Ha megtagadjuk tőlük az önvédelem legegyszerűbb eszközeit, csak tehetetlenebbé tennénk a világ törvénytisztelő és békét óhajító nemzeteit. A mostani fegyverkiviteli tilalom csak előmozdítaná a háborus állapotot Európában és Ázsiában és a hadiszerencse kipróbálására csábítaná a hatalmas, bőséges hadianyagokkal rendelkező államokat, mert tudják, hogy kevésbé felkészült ellenfeleik el vannak zárva az önvédelem eszközeitől, amelyeket pedig a nemzetközi jog szabályai szerint meg kellene tudni vásárolniuk a többi országokból, beleértve az Egyesült Államokat is.

Roosevelt nem küldött üzenetet a pápához

Washingtonból jelentik: Ugy a Fehér Házban, mint a nunciushoz közelálló körökben kijelentették, semmit sem tudnak arról, hogy Roosevelt bármely üzenetet adott volna át *Cicognani* nunciának a Szentszékhez való továbbítás végett. A hírt vatikáni körökben is cáfolják.

Az amerikai parlament nem tart nyári szünetet?

Washingtonból jelentik: Jólétesült körök úgy tudják, hogy Roosevelt még a nyári szünet előtt megszavaztatni kívánja a semlegességi törvény módosítását. Arról is szó van, hogy inkább nem adnak nyári szünetet, s a jelenlegi parlamenti ülésszakot őszig meghosszabbítják. *Pittmann* szenátor

pénteken javaslatot is tett, hogy az ülésszakot a nyár egész folyamán át folytassák. Javaslatainak indoklása az, hogy augusztusban dől el, vajjon Európában kitör-e a háború, vagy nem. A szenátus véleménye az, hogy hosszú békeidőszak elé néz a világ, ha ebben az évben nem lesz háború.

Az egység kétféle megítélése

(P. I.) A túlzó franciák nem dicsekedhetnek azzal, hogy a Német Birodalommal kapcsolatos kérdéseket, köztük különösen a történelmieket, túlságosan tárgyilagosságnak ítélnék meg. A tárgyilagosság hiányát éppen az a túlfűtött nemzeti érzés okozza, amelyet olyan hevesen ostromolnak a németeknél és olaszoknál.

Vegyük az elfogultság skálájának legszélsőbb kilengését, azt a hangot, amelyet még a mérsékelt francia irányok is kifogásolnak, vagy legalább is oktalannak tartanak. A *La Croix* idéz egy ilyen tipikus gondolatot: „A németekkel igazán nem lehet már semmire sem menni. Ez a nép brutális erőszakkal akar uralkodni Európában és kapzsiságuk kielégíthetetlen, akár II. Vilmosnak, akár Hitlernek nevezzék mesterüket. Az egyedüli megoldás az lenne, hogy ezeket az elszabadult barbárokat lehetetlenné tegyék.” Az ember azonnal *Clemenceau* és *Foch*-ra, meg irányzatukra gondol, amikor a példátlan sovinizmus ilyen megnyilatkozását olvassa. A *La Croix* el is ítéli ezt a véleményt, mint abszurdumot, mert szerinte nem lehet kioperálni Európa testéből egy 80 milliós életerős, fiatal, dinamizmussal teli népet. Ez a kijelentés Európa számára az állandó háború állapotát jelentené, mert megállapítja, hogy a német nép egyáltalán képtelen az európai együttműködésre.

A francia felfogás legszelídebb szárnnya lehetetlenné tartja az együttműködést, ha a német nép leküzdí magában és eltávolítja a megértés útjából az erőszak és a hódítás szellemét. Eszerint a német hiba nem olyan lényeghez tapadt, kiküszöbölhetetlen, hogy ne lehetne segíteni rajta, de mégis hiba, sőt csak egyedül német hiba. A franciáknak és másoknak is semmi revidálni valójuk sincsen, amikor a békés európai együttműködésről van szó.

Ami az erőszak és a hódító szándék bizonyítását illeti, a francia sajtó készen kapja a nagyon is történelmi jelen eseményeit, a békeszerződés utáni úgynevezett „befejezett tényeket”, Ausztria és a Szudéta-vidék csatolását, a cseh-morva protektorátust.

Sokkal jobban jellemzi azonban a francia gondolkodást annak a közírónak a fejtegetése, aki a német egységben látja a fenyegető veszedelemet. Talán ez a legjellemzőbb a rövidlátó francia egyoldalúságra: ami náluk dicsekvés és büszke önérték alapja, az másoknál hiba és akadály a békés együttélésre. „A német egységet tulajdonképpen a német néplestben ható három erős egyensúlyának a felbomlása idézte elő. Ez a három egyensúlyban ható erő volt: a poroszok, a kisállamok és Ausztria. Ausztria-Magyarország feldarabolása volt a német egység útjában álló utolsó akadály elhárítása... igen figyelemreméltó, hogy a német egység lassú megvalósítása az európai hatalmak semmiféle ellenállásába sem ütközött.”

Pedig a német egység ellen irányuló tudatos politikai felfogás mindig felszínre ható francia hagyomány. Közismert *Richelieu* politikai öröksége: „A német anarchia állandósítása és szervezése volt a XVII. század francia politikájának legfontosabb feladata.” Ennek a politikának kiemelkedő ténye a *westfáli béke*, amely Németországot több mint 200 olyan füg-

STYX
COTY
PARFÜM

MÁMORITÓ
ELBÜVÖLŐ
ISTENI...

COTY
INGYEN
ad
minden doboz puderhez
egy üveg Styx Parfümöt.

Vegye a szokásos 130.- lejes dobozt,
de siessen... Korlátozott mennyiség.
Ne felejtse el: a Coty Crème (napra és éjjelre)
a Coty Puder tökéletes kiegészítője.
EREDETI KÉSZÍTMÉNY COTY PARIS

getlen kis államra osztotta, amelyek tetszésük szerint köthettek egyezményeket és szerződéseket az európai hatalmakkal. A németek történelme azóta egységes és következetes törekvésről tanuskodik, amely az egység elé dolgozott és győzelmeken, katasztrófákon keresztül meg is valósította azt. Az nem tartozik ide, hogy a németek egységre való törekvését és annak eszközeit mérlegeljék. A francia felfogás azonban minden más elnevetést felhozhat az egységen kívül. Az a nép, amely büszke nemzeti egységére, nem gáncsolhatja egy kétszerte nagyobb népek egységét és az egységre való tiszteletreméltó évszázados törekvéseit. Aki úgy akar nyugodt biztonságban élni, hogy a másiktól tagadja a léthez való jogát, azt lehetne életirigynek, sovínisztának nevezni, de semmi esetre az európai gondolkodás képviselőjének.

A német egység bírálói között akadnak németek, illetve ausztriaiak is. Jellemző képviselőjük Förster, a kiváló pedagógus, aki „Politische Ethik und Pädagogik” című könyvében foglalkozik a német egység kérdésével. Nála a kérdés a poroszok szereplésének a vizsgálatával lép fel. A militarizáló és központosító egységesítésnél, amit porosz szellemnek tart, sokkal többre becsüli a szövetségi szellemet, a „Bundesgeist”-ot. Ez a szövetségi szellem, a kis államok partikularizmusa a szellemi élet decentralizációját és termékeny differenciálódását jelentette. Ezt a szellemet és a termékenységet ilyen forrását értékelheti és sajnálhatja egy Förster, hiszen utóvégre is belügy és német szívügy. De semmiképp sem hivatkoznak erre a francia nemzeti sovínizmus csupán azért, mert a német egységet magukra nézve fenyegetőnek tartják.

Érthető azonban a francia idegeskedés, hiszen az egységes, nagy Német Birodalom léte olyan kérdéseket vet föl, amelyek a mai egyensúlytalanság okaiként könyvelhetők el. Az a kérdés elemi oldalához tartozik, hogy a Német Birodalom létezik. Eppen úgy, mint a többi nagy birodalom. Ha pedig születésük vezéregyénje után kérdősködnék valaki, akkor sincs többé takarnivalója, mint a többieknek. Eset-

leg küzdelmesebb volt az út, amelyet a történelem folyása rákényszerített.

A kolozsvári *Tribuna* július 13-iki száma

meglátással mutat rá arra, hogy a kis államok hogyan vergődnek a nagyhatalmak érdekelődésai között. A nagyhatalmak gigantikus küzdelme az, ami a mai állandósított csendes-

„Illetékeket kell fizetni, aktahegyeket összehordani és hónapokig várni az új cégbejegyzéseknél”

„A bányászati gyárosok közgyűlése. Ma is meg volna a vállalkozás kedv, csak nehézségeket gördítenek az új alapítások elé”

Temesvár. Saját tud. A bányászati gyárosok szövetségének most tartott közgyűlésén Lendvai Jenő főtitkár évi jelentése általános ipari kérdésekkel is foglalkozott. A betervezett évi jelentés hivatkozik többek közt arra, hogy a gazdasági élet szeizmográfiája a tőzsde, amelyen a múlt év vége felé az árfolyamok örvendően emelkedtek, 10–15 százalékkal haladták meg a legutóbbi nagyobb árfolyamokat és különösen az állampapírokban mutatkozott nagy áremelkedés. Az árfolyam emelkedése leginkább a stabilizációs- és a „desvoltare”-kötvényekben volt tapasztalható. A külkereskedelem — állapítja meg tovább a jelentés — jelentős visszaesést mutat, amennyiben az aktívák mérlege négy milliárdot mutat ki az 1937. év tizenegy milliárdjával szemben. Az ipar fejlődése nem nyilvánult meg egységesen. A nehézipar nemcsak kapacitását tudta kihasználni, hanem a nagy állami rendelések révén, megfelelően fejlődhetett is. 1938-ban nagyobb iparvállalatokat nem alapítottak. A temesvári kereskedelmi- és iparkamaránál ugyanis ilyen alapításokat a múlt év folyamán nem regisztráltak. Vonatkozik ez Krassó- és Szörény megyékre is. Az utóbbi években ezzel szemben nagy számban alakultak kis és közepes ipari vállalatok. Ma sem hiányzik a vállalkozási kedv — mondja tovább a jelentés — tőkés is állnának rendelkezésre, ame-

lyeket szívesen beruháznának iparvállalatokba. Az új alapítások elé azonban különböző nehézségeket gördítenek, amelyek különösen a kistőkészeket teszik bátortalanokká. Főleg némely el-évvált egészségügyi előírás és a cégbejegyzés új módja említendő meg ezen a helyen. Taksákat kell fizetni, egész aktahegyeket kell összehordani és az elintézés hónapokba telik, amikor pedig sok esetben ennyi ideig nem lehet várni.

A jelentés ráért az a bányászati gyárosok szövetség múlt évi tevékenységére, amelyből kiemelendő a vezetőségnek a kontingenciális rendszer körül kifejtett munkálkodása és igyekezete a szükséges nyersanyagok és félgyártmányok beszerzésére. Sokat fáradoztak az illetékek leegyszerűsítése és mérséklése érdekében. A szövetség határozottan ellenezte egy ipari és kereskedelmi céh létesítését s így a gyárosok szabadszervezetei megmaradhattak.

A közgyűlést egyébként Baltescu János dr. alelnök, Reșica-igazgató vezette le. Ausnit Miksa elnök táviratilag mentette ki távollétét. Az elnök Baltescu dr. megállapította, hogy éppen husz éve, hogy a bányászati gyárosok szövetsége megalakult s aztán utalt arra, hogy az országban teljes a rend és a biztonság. A közgyűlés hódoló iratot küldött Károly királynak.

Abban is igaza van a *Tribuna*-nak, amikor a kis államok barátságát kereső nagyhatalmak törekvését realis értékére szállítja le és nyíltan önző érdekek nevezik azt. A tragikus csak az, hogy a kis államok tudják ezt és mégis érzik felelőtlenségüket a nagy hatalmak önző vitájában. A tragikum pedig csak nő azzal, hogy a jog és erkölcs jelszavait mozgósítják az önző szempontok védelmére. Sokszor pedig még erre sem ügyelnek és az önző érdek a maga meztelen rútságában lép elé, mint a német egység miatt való siránkozás is.

Franciaország elismerte Szlovákiát

Pozsonyból jelentik: A francia konzul közölte *Durcsánszky* szlovák külügyminiszterrel, hogy Franciaország de facto elismerte Szlovákiát. Így a francia konzulátus tovább folytatja működését. A pozsonyi belga, román, svéd, norvég és török konzulátusok ellenben a szombati nappal megszüntetik működésüket, mivel kormányaik nem ismerték el Szlovákiát és így megfosztották őket a területenkívülség jogától.

Diszvacsona a nemzetközi mezőgazdasági kongresszus résztvevői tiszteletére

Budapestről jelentik: Csáky István gróf külügyminiszter péntek este a nemzetközi mezőgazdasági kongresszus résztvevői tiszteletére vacsorát adott. A vacsorán és az azt követő fogadáson a magyar politikai és társadalmi élet előkelőségei, a Budapesten akreditált diplomaták és a kongresszus résztvevőinek számos kiválósága vett részt.

Zog király nagy bevásárlásokat tett Varsóban és arannyal fizetett

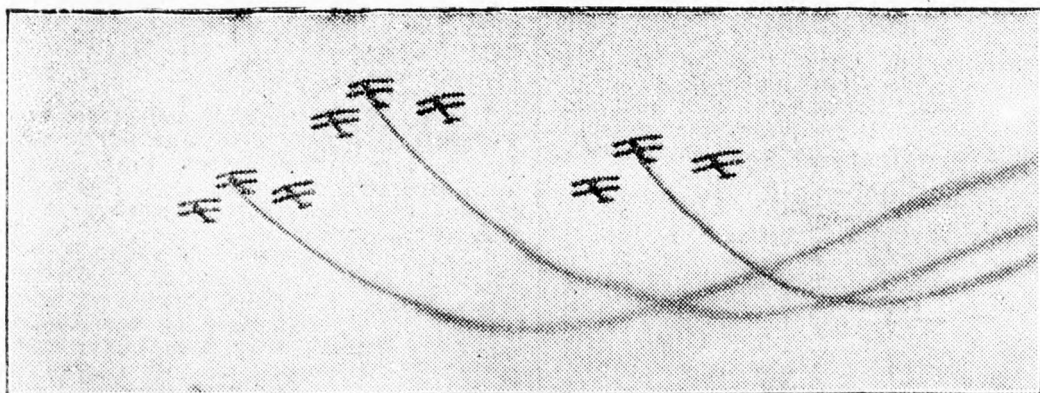
Londonból jelentik: A *News Chronicle* varsói jelentése szerint Zog, volt albán király háromnapos varsói tartózkodása alatt nagy bevásárlásokat végzett. A maga és családja számára ötezer font értékű ruhaneműt és prémet vásárolt és mindenért arannyal fizetett, mint-hogy egész vagyona aranyban van. A volt albán királynál körülbelül egymillió font értékű angol és francia dukátarany van, azonkívül török arany piasztéka.

Belgiumba nem engednek be több menekültet

Olaszországból kitiltották a belga lapokat

Brüsszelből jelentik: A pénteken megtartott belga minisztertanács végeztével közölték, hogy a kormány kitarat április 30-iki határozata mellett, mely szerint nem enged be több menekültet Belgiumba. Mindazokat a menekülteket, akik engedély nélkül szöktek be az országba átteszik a határon. Belgiumba eddig 22 ezer menekült vándorolt be és ezeket állami támogatásban részesítik. A kormány e célra 6 millió frank hitelt folyósított.

Brüsszelből jelentik: Az olasz postaügyi minisztérium értesítette Belgiumot, hogy az összes belga napilapok olaszországi behozatalát befiltolták. Az olasz intézkedést nem indokolták meg.

Brüsszelben a hét végén nagy nemzetközi repülőünnepséget tartottak, amelyen bemutatták azt az új német találmányt is, amely abból áll, hogy a repülőgép vázának közepén villanygombnyomásra füstöt fejlesztő készülék van elhelyezve s a füst percekig megmarad a levegőben, jelezve a gép útját, mint a havon a síléc nyomai is jelzik az utat. Így ellenőrizhetők a repülőgép-mutatványok is.

Szép és egészséges fogak: ezt értjük Chlorodont-fogápolás alatt.

A németbarát franciák ellen tömegesen megindultak a rendőri nyomozások

A „Temps” és „Figaro” két alkalmazottjának letartóztatása után további letartóztatások várhatók. — Egész sereg neves újságíró és politikus gyanuba keveredett

Párizsból jelentik: A pénteken letartóztatott francia újságíró és lapvállalati alkalmazott ügye páratlan politikai botránnyá dagadt. *Kerillis* az *Epoque*-ban azt írja, hogy még további letartóztatások lesznek. Számos házkutatást tartottak, többek között *De Brion* grófnál, a német-francia társaság vezetőjénél, aki az utóbbi időben gyakran utazott Németországba. A rendőrség a legnagyobb titoktartással kezeli az ügyet, mert — a kiszivárgott hírek szerint — egész sereg neves újságíró és politikus van belekeverve. Arról, hogy a letartóztatottakat mivel gyanúsítják, nem lehet bizonyosat tudni, de egyesek úgy tudják, hogy az illetők kapcsolatban állottak a franciaországi német propagandával. A gyanuba vett személyek állítólag összeköttetésben állottak a Franciaországból kiutasított *Abetz*-el és havonta 40 ezer svájci frank állott rendelkezésükre nemzeti-szocialista propaganda céljaira.

Az angol hadügyminiszter csodálattal szólott Franciaország nyugalmáról és erejéről

Párizsból jelentik: *Hore-Belisha*, angol hadügyminiszter, aki a francia szabadság-ünnepre a francia kormány vendégeként Párizsba érkezett, elutazása előtt nyilatkozott a Havas munkatársának. Ebben a hadügyminiszter csodálattal állapította meg Franciaország nyugalmát és erejét. Kijelentette, hogy az angol katonai osztagok valóban büszkék arra, hogy ilyen felvonuláson résztvehettek.

(Mint ismeretes, Angliából katonai alakulatok jöttek át Párizsba és résztvettek a francia forradalom 150 éves fordulójának alkalmából pénteken tartott katonai díszfelvonuláson.)

Hore-Belisha a nyilatkozat végén a következőket mondotta:

— Az angol és francia erők egyesülése most már természetesnek és jogszerűnek látszik.

Német helyeslés az alexandretti szandzsák ügyében küldött olasz jegyzékre

Berlinből jelentik: A *Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz* Olaszországnak Franciaországnál bejelentett tiltakozásával foglalkozik. Mint ismeretes, ez a tiltakozás a szíriai francia mandátumterület alexandretti szandzsák elnevezésű részének Törökországhoz csatolása ellen hangzott el. A lap idézi a szíriai kormány tiltakozó táviratát, melyet közvetlenül az alexandretti szandzsák átengedéséről szóló török-francia szerződés megkötése után intézett Franciaországhoz és a Népszövetséghez.

A táviratban a szíriai kormány a legnagyobb megütközéssel hivatkozott arra, hogy megcsontították azt a területét, amelynek sérthetlensége megvédelmézésére Franciaország ünnepélyesen kötelezte magát. Franciaország önkényes szíriai magatartása azt mutatja, hogy a terület sérthetlensége, amelyre mandátumot nyert, nem szent közvetlen vágyai számára. Az érdekelték jól teszik, ha Franciaország magatartását a jövőben különösen éber és gondosan figyelik.

A német művészet napja Münchenben

Alfieri olasz miniszter is megjelent az ünnepen. Hitler birodalmi vezér fogadóstje

Münchenből jelentik: Münchenben pénteken volt a német művészet napja. Hitler birodalmi vezér a vezéri háznál fogadó-estén látta vendégül az ünnepségre érkezett vendégeket, köztük *Alfieri* olasz népművelésügyi minisztert. *Göbbels* dr német birodalmi propagandaügyi miniszter, *Attolico* olasz nagykövet és a német művészet sok kiváló képviselője vett még részt a fogadáson. A fogadást megelőzően *Alfieri* olasz miniszter hosszasan tanácskozott *Göbbels* birodalmi miniszterrel.

A FÜRDŐVENDÉGEKNEK IS KI KELL ÁLLITANI AZ INGATLANKÖNYVEK BEJELENTŐ LAPJAIT. *Bucurestiből jelentik:* Az ingatlanok nyilvántartásának kapcsolatban újabb rendelkezés jelent meg. Eszerint a gyógy- és fürdőhelyekre utazó egyének ez ottani rendőrségen a 4. számú lapot tartoznak kiállítani megérkezésükkor és a 3. számú elutazásukkor. A személyzet és családtagok szerződését a 2. számú lapon kell bejelenteni (3 példányban), a szolgálatból való kilépés megtörténetét pedig a 3. számú lapon.

A falvak és a kültelkek gyermekeiért

Harminc hitoktató indul útnak a falvakba és a városi periferiákra, s egy hónapra maga köré gyűjti a gyermekeket

Temesvár. Saját tud. Harminc hitoktató áll útrakészen és várja a megszabott időpont eléréseit. S az adott órában harminc hitoktató indul útnak, Krisztus nevében és Krisztus szellemében, felkeresni városok messzenyúló periferiáin, távoli falvakon, az úgynevezett diaszporában, a gyermekeket. Az adott időpont július 15: akkorára már befejeződött az aratás és nagyjában már be is takarították a termést s így, az aratás után egyszerre mindenfelé mélytűzű fények gyulladnak fel... A harminc hitoktató krisztusi szeretete, lelkesedése ajkán az Ige... amely szól mindenütt a perifériák és a diaszpóra gyermekeihez s rajtuk keresztül a népéhez. Ahol a gyermekek a templomtól s a plébániától való nagy távolság miatt másküldönben nem tudnak oly intenzíven foglalkozni, mint azt szeretnék, ahol a katolikus és magyar családok a központtól, plébániától távol laknak, ott most megjelennek a hitoktatók, hogy a maguk lelkes szeretetével, szeretetre gyullasszák a gyermekek szívét. Hogy ezek a mi gyermekeink is halljanak mentől többet az Üdvözítőtől, aki annyira szeretete a gyermekeket... Hogy minél buzgóbban kulcsolják össze apró kezecskéiket és édes anyanyelvükön szölgön az imádság vagy csendüljön fel a zengő ima: „Szeretettel foglalkozunk a gyermekekkel és így bennük és rajtuk keresztül is váltsuk ki azt az érzést, hogy az Egyház gondot visel rájuk...” A távolbanyúló periferiákon és a messzefekvő falvakban szétszórtan található gyermekeinket is magához öleli az Egyház, a harminc hitoktató beleviszi őket is az Egyház nagy közösségébe, s úgy elevenebbé válik az Egyházzal való tartozandóságuk.

Már a legutóbbi években is jártak kinn a vidéken hasonló módon hitoktatók. Jelentéseik egyöntetűen vázolják azt az örömet, amellyel mindenütt fogadták őket. S a szeretetük tényleg szeretetet is gyullasztott mindenütt. Hogy az Igét hozták és a szeretetüket, kimondhatatlan hálát fakasztott és fáradozásuk maradandó emlék a nép szívében. Amíg a szülők még a különböző munkálatokat végezték, addig a gyermekek jó helyen, a legjobb kezek alatt együtt voltak és tanulták a hittant, majd szórakoztak, játszottak és hovatovább a szülők is előkerültek: érdekelték őket is a szép és régen hallott igék...

A temesvári egyházmegyében céltudatosan és szép eredménnyel működő Szent Erzsébet-egylet, amelynek élén Kayser Lajos pápai prelátnak, nagyprépost áll, karöltve a Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei központjával, amelynek elnöke tudvalevően Martzy Mihály tanár, már több év óta megrendezi ezeket a nyári hitoktatásokat. A főfelügyelet természetesen az egyházmegyei főhatóság kezében összpontosul, amely a szükséges engedélyeket is beszereszte. A katolikus németek számára hasonló hitoktatásokat rendez a Sanct Bonifatius Verein.

A püspöki hatóság előterjesztésére a kultuszminisztérium 26002. szám alatt közölte Pacha Ágoston dr. megyéspüspökkel, hogy a nyári hitoktatásra,

az illető községekben, megadta az engedélyt és tudomásul veszi az előterjesztett hitoktatókat. A temesi királyi helytartóság is 26925. szám alatt értesítette a püspököt, hogy a bemutatott kultuszminisztériumi rendelet alapján eleve értesítette az érdekelt községeket. Így aztán július 15-én a harminc hitoktató megkezdte kijelölt helyén a munkát. S bár azok, akik elindulnak, mindannyian misz-sziójuk teljes tudatával mennek útra, már csak félreértések eleve való elkerülése végett is egytől-egyig nyilatkozatot adnak, hogy csakis a katolikus hittan tanításából áll működésük. Hogy ilyen nyilatkozatot adtak, azt illetékes helyen azonnal be is jelenthetik. Félreértésnek tehát nem lehet helye, a nyilatkozatot a következőképpen szól:

— *Miután a főtisztelendő temesvári Püspöki Hatóság a Közköztudományi Minisztériumtól és a Kultuszminisztériumtól 26003/939. szám alatt kérészközölte a nyári hitoktatói önkéntes kurzus megtartására a szükséges engedélyt és ennek következtében annak a keresztútvitelére a felelősséget is viselni kell, kijelentem ezennel, hogy az egyházmegyei Szent Erzsébet Egyesületnek a megbízásából a hitoktatói kurzust minden tekintetben kifogástalanul viszem keresztül. Az én tevékenységem a nyert autorizáció alapján kizárólag a katolikus hittan oktatására, valamint az egyházi énekek gyakorlására fog vonatkozni. Tetyesen ki van zárva és meg van tiltva bármilyen irányú politika, avagy politikai propaganda. Ezt a hitoktatói tevékenységet a kitűzött időn belül csak az illetékes hivatalok, úgymint plébániahivatal irányításával és az iskolaigazgatósággal való egyetértésben fogom végezni.*

Ez a gyanunak mindenféle árnyékát eloszlatja.

* Az ötvenes években lévő egyénekkel reggelként felkeléskor egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű bétűrülést, kielégítő gyomormozgást, jó étvágyat és nyugodt alvást biztosít, az egyséjtek működését pedig gyakran meglepő módon fokozza. Kérdezze meg orvosát.

A Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei központja külön „Utmutatást” adott minden egyes hitoktató kezébe — komoly, gyakorlati útmutatást.

Ilyen instrukciókkal indul el a harminc hitoktató, akiket ez utasítás egyébként arra is kötelez, hogy pontos jelentést adjon a hónap elteltével, megfelelő kérdőpontok alapján. Hogy a nyert tapasztalatok továbbra is és másoknak is hasznára váljanak. Elindul a harminc hitoktató: tanító és tanítónő, iskolánővér, papi emberek, teológus s képesített hitoktató... A kiküldött hitoktatók a következők:

Arad megyében: Arad külrészeire Mária Paula, Mária Innocentia és Mária Berta iskolánővérek; Ujaradra Bali Lajos, Zsigmondháza Panits Sándor; Kísszentmiklós Mária Angéla és Mária Filoména iskolánővérek; Féregyház Galló Géza teológus.

Krassó megye: Krassófüzes Csontos Márta; Oravica Mária Hermina és Mária Margit iskolánővérek; Vermes Komlós József.

Szörény megye: A Nörincse plébániájához tartozó Seceni-be Rück Piroksa; Bega-Hosszúpatakra Jobba Olga.

Temes-Torontál megye: Ferend községbe Csala Rózi; Szinérsgy Ferendzsin Lucia; Székesút Lévy Klára; Kécsa Halmay Ilona; Bessenyei-telep P. Haubenreich Károly szalvatoriánus szerzetes; Nagyköveser Capdebo Lenke és Kratochwill Adél; Perjámos Mária Rozália és Mária Amora iskolánővérek; Mélynadas Ferendzsin Lucia; Gyülvész Bojhos Mihály temesvári káplán; Aranyág Reitenbach Berta; Aurélháza és Román-Szentmihály Csulák Júlia; Gilád és Nagyszentmiklós Sütő Károly; Vinga Gerő Károly.

... A munka megindul és mélytűzű fények gyúlnak fel a nyomában. Bár ezek a fények marandóan világítanak majd be a lelkeket odakinn a periferiákon és a szörványokban!

Schiff Béla

Julius 23-án „közel” jut a Mars a Földhöz

Sikerül-e összeköttetést teremteni a Mars lakóival? Erdekes angol kísérletek

Londonból írják: Az angol rövidhullámú rádióamatőrök száza már hetek óta a legnagyobb izgalomban élnek. Izgalomuk oka az, hogy az idén a Mars bolygó „alig” 58 millió kilométerre fog járni a Földtől.

Az angol rövidhullámú rádióamatőrök azt remélik, hogy a Marsról rádióüzenetet küldenek a Földre, másrészt az öt kontinensen dolgozó földlakóknak

sikerül érintkezésbe lépni a Marslakókkal.

A Mars 15 esztendeje nem járt ilyen közel a Földhöz. 1924 augusztusában, amikor a rádiózás még gyermekcipőben járt, már sokszáz lelkes rádióamatőr ült egész éjjel a gépnél, lesve, hogy sikerül-e felfognia a Marsról érkező esetleges jeleket.

Ötvennyolcmillió kilométer óriási távolságnak tűnhetik fel de a rádióhullámok ezt a fantasztikus távolságot három és fél perc alatt tudnak áthidalni, úgy hogy legalább elméletben meg lenne a lehetősége, hogy a Föld érintkezésbe lépjen a Marssal.

Az angol rádióamatőrök vezetője szerint

a tízméteres ultrarövid hullámhossz lenne a legalkalmasabb a bolygók közti rádiózás megvalósítására.

Az egyik kiváló angol rádióamatőr, akinek állomásjele G6BW, elmondta azt is, hogy több társával egyetemben önmaga is megpróbálkozott már 10 méteres hullámhosszon üzenetet küldeni a Marslakóknak.

Választ ugyan nem kaptak, de tudják, hogy leadásaik áthaladtak a Heavyside réteg félelmetes híré E rétegén is. A leadásoknak itt aztán nyomuk veszett. Tulságosan optimisták lennének, ha azt állítanánk, hogy üzenetüket megkapták a

Marson, de mindenesetre egész nyáron folytatják a kísérleteiket és különösen július 23-án dolgozik valamennyi rádióamatőr a 10 méteres hullámhosszon, mert ekkor lesz a Mars a legközelebb a Földhöz.

Tizenöt év előtt, amikor 1924-ben a Mars szintén igen közel járt a Földhöz, egy vállalkozó szellemű angol

rádiótáviratot adott fel a Marsba.

Az angol posta vállalta a rádiogram leadását és szavanként másfél shilling rádiótávirat díjat szedett be a sürgönyért. Az angol posta a nyugtán megjegyezte, hogy: „A kézbesítésért felelősséget nem vállalunk”.

Az idén az angol posta nem vállalt hasonló rádióleadásokat, mert arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az angol posta nincs érintkezésben semmiféle bolygóval. A rádióamatőrök számanak nagy emelkedése és az egyre tökéletesedő amatőrfelszerelések feleslegessé teszik a posta bekapcsolását.

Az angol rádiótársaság, a B. B. C. nem tesz kísérletet arra, hogy a Marssal érintkezésbe lépjen, de vezetője megjegyezte, hogy „igazán nagyon elhamarkodott dolog lenne, ha valaki azt állítaná, hogy nem lehet a Marssal rádióösszeköttetést teremteni”.

Tizenöt esztendő előtt is voltak már rádióamatőrök, akik primitív gépeikkel üzenetet küldtek a Marsba. Különböző vélemények szerint a 30.000 méteres hullámhossz lett volna a legalkalmasabb a Mars elérésére. A tudomány azóta már megállapította, hogy ilyen hosszú hullámok

nem is tudnák áttörni a Föld és a Mars között lévő ionizált rétegeket.

A mai rádióamatőrök az ellenkező végtelbe csaptak át, amikor a 10 méteres ultrarövid hullámhosszal próbálnak érintkezésbe lépni a Marssal.

P. Csávossy Elemér S. J.

a kiváló és tudós jezsuitairó

Tuivilági valóságok és szociális problémák

című könyvében sorra veszi a jelenkor minden ilyen kérdését, a kat. morális szempontjából megvilágítja szűkeességüket. Előadja, hogy a pápák szociális enciklikái mit követelnek rájuk vonatkozólag. — A jelenkor könyve P. Csávossy S. J. e munkája, mely az érető kérdésekben biztos eligazítást ad.

Ara kartonkötésben 123 lel.

Uj irányok a török külpolitikában

Irta: Csiszár Béla

Amióta világ a világ és a történelem kereké forog, nem újdonság, hogyha az egyik államban a kemény és erős akaratú államvezető meghal, az utód, bármennyire igéri is ennek ellenkezőjét, némi eltérést, új szint és változott árnyalatot elegyít a közös alaptermészetű politikába. Így történt ez Törökországban is Kemal Atatürk halála után. Ismet Inonü, az új államfő, bármennyire vezérének politikai végrendelete szerint vezeti országa ügyeit, mégis más ember, eltérő elvekkel és módszerekkel, másképpen látja a dolgokat és másképpen ítéli meg az eseményeket. De természetesen nemcsak ennek, vagy legalább is főként nem ennek lehet tulajdonítani azt, hogy a török külpolitika újabb folyamatában olyan változásoknak tanuja Európa, aminőkre eddig alig vagy egyáltalán nem is számított. Kemal Atatürk alatt a török birodalom, bár céltudatos erővel és elszántsággal folytatta külpolitikáját és minden eszközzel igyekezett biztosítani a török állam biztonságát, szigorúan megőrizte semlegességét és ezt ország-világ előtt minden módon dokumentálta is. Most, az angol-török és a francia-török megegyezés és kölcsönös segélynyújtási szerződés eszmecseréi során természetesen sokan nem értik az új fordulatot, Törökország mind elszántabb behonyolódását a nemzetközi szövetségkötésekbe s elfordulását a német-olasz tengelytől, amelytől pedig eddig — legalább is látszólag — semmi sem választotta el.

Az újabb események és az ezekhez fűzött laikus vagy hozzáértést mutató megjegyzések indokolták teszik, hogy megkoppogtassuk az avult hiedelmet és megkérdézzük: csakugyan az volt-e Törökország és külpolitikája, amilyennek az emberek hitték és amilyennek titokban szerették volna látni? Mert, ha komoly vizsgáltnak vetjük alá a török kérdést, sok mindenre rájövünk. Így például a többi között arra is, hogy, míg Németország irányában a török politikai körök mindig kevésbé titkolt rokonszenvvel viselkedtek, addig Olaszország, a tengely másik állama iránt sohasem titkolták ellenszenvüket, különösen azóta, hogy Olaszország elfoglalta Abesszíniát és tevékeny szerepet igyekezett játszani a Földközi-tenger keleti medencéjében, amivel persze erősen fenyegett — legalább is török meggyőződés szerint — a török érdekeket. Nem szabad elfelejteni, hogy Olaszország a tizes évek elején erőszakkal elfoglalta Líbiát a török birodalom egyik integráns részét. A háború után ugyan sok mindent más szemmel néztek az ifjútörök birodalomban, de keserű szájjal vették tudomásul, hogy Olaszország megszerezte a Dodekanézosz-szigetcsoporthoz és Rhodost, kitűnő operációs bázisként minden törökellenes hadművelet céljaira. A török külpolitika ezekben az időkben megelégedett azzal, hogy országának semleges jellegét megőrizze és magának a Balkánon biztosított pozíciót, ott, ahonnan jelentősebb támadás érhetne hátulról. Francia támogatással megszervezte a Balkán-szövetséget, amelyben domináló szerepet játszott már kezdetétől fogva és céltudatosan ápolta a szovjetunióval való barátságát, amelyre mindenképp szüksége volt a Dardanellák-biztonságával kapcsolatosan.

A török külpolitika sokáig megelégedett ezzel a szerepével és nem is óhajtott nagyobb jelentőségre szert tenni és nagyobb játszmát vállalni az európai kontinensen. Kemal azt tartotta, hogy Törökország kisázsiai hatalom, nincs szüksége arra, hogy beleártsa magát olyan vitákba, amelyek csak lekötnek és ártanak tekintélyének. A Balkánon biztosítva hátát és a szovjettel barátságos viszonyt alakítva ki, nekilátott sajátos török kérdései megoldásának. Ezek egyike volt a Dardanellák katonai újramegerősítésének problémája, amelyet a montreuxi értekezleten sikerült kivívnia, hála eddigi angolbarát és szovjetbarát politikájának, továbbá az alexandrettei szandzsák függetlenítésére és felszabadítására indított akciója, amelyet ebben az évben szintén sikerült közmegegyezésre (kivéve a sziriaiakat!) végrehajtania. Ezen közben elengedhetetlen volt közeledése ahhoz az Angliához, amelytől nagymértékben függött s amellyel közös érdeke volt ápolni az arab világgal való jóviszonyát. Franciaországtól éppen a szandzsák miatt ellentétek választották el, szinte mindmáig, amikor végre sikerült itt is elátni a harciárdot és megegyezni egymással. Már ez is sokakban felkelthette

azt a hiedelmet, hogy Törökország egy európai ellentét esetén nem volt szövetségstársai, a németek mellett foglal majd állást, hanem az angolok és ha lehet, a franciák mellett.

El kell ismerni, hogy a németek irányában ma is erős szimpatia található török körökben. Rokonszenvvel nézik az azonos államberendezkedést, a német rendszeret, fegyelmet, katonai szellemet, az erős szervezkedési készséget, stb. A kereskedelmi kapcsolatok még ma is igen élénkek és Németország igen jelentős vásárlója a török termelőknek. Ezzel ellentétben az olaszokkal szemben különösen erős antagonizmus figyelhető meg. Ezt már Kemal sem tagadta, s nem egyszer fakadt ki élesen az olaszok ellen. A török diplomáciával az olasz mindössze egy alkalommal találkozott össze és pedig Milánóban, amikor Rüssdi Arras utját megszakítva, tárgyalást folytatott Cianoval. Ez még akkor volt, amikor létrejött az angol-olasz szerződés és Anglia még remélte, hogy Olaszországot elterelheti Németországtól. Honnan álltak elő ezek a török-olasz feszültségek? A törökök, mint említettem, igen sérelmezik a két görög szigetcsoport megszerzését, amelyekről közvetlenül fenyegetheti az olasz haderő a török partokat. Az abesszíniai háború alkalmával török részről is résztvettek az olaszellenes megtorlásokban, s egyáltalán mindent

elkövettek, hogy Olaszországot befojtsák az abesszín sivatagokba. Félnék török részről a Balkán felől érvényesíthető olasz befolyástól is és érezben nem titkolják, hogy Bulgária makacs kivülmaradása a Balkán-szövetségen olasz befolyásra vezethető vissza.

De van egy még súlyosabb oldala a török-olasz ellentétnek. És ez az szir vagy, ha úgy tetszik, az arab kérdés. A franciáknak át kellett adniok a szandzsákot a törököknek, mert máskülönben a törökök erőszakkal vették volna el. Sorozatosan engedtek a terepen, s mikor már észbekaptak, már nem lehetett visszakozni. A szandzsák átengedése azonban igen kinosan érintette Szíriát, amelynek része volt a szandzsák. A szírek nagy propagandába kezdtek és ezt kihasználta Olaszország is. Sőt a szírek fellázítják az arab világot a törökök ellen, s a törökök szerint itt is az olaszok keze dolgozik. A két nép magának akarja biztosítani az arab világ rokonszenvét. Törökország is azon dolgozik, hogy visszaszerezze elvesztett befolyását és politikai hatalmát az arabok felett. Ebben azonban erős versenytársa Olaszország. A tengely államai nem hagyják befojtni Európába, vagy a Földközi-tengerbe vitális érdekeiket és mindkettő messzebbre néz, mint amennyi a mai láthatár. Törökország úgy érzi, fenyegetik, s ezért csatlakozott az angol-francia támadásellenes csoportozhoz. Most teljes erejével ezt a csoportot igyekszik szolgálni és támogatni a közelkeleten és a török külpolitika jelentős részét vállal a demokráciák érdekeiben. Bizonyára nem vesztett a csatlakozással, hiszen érdekei hite szerint ezt javallják és kitűnő ellenértéket kapott vele: nagy angol hitelt és a szandzsákot. Azt mondják, hogy a szandzsák megszerzése csak az első lépés Törökország számára az arab államok felé, s ehhez a hadművelethez feltétlenül szüksége van Anglia rokonszenvére és támogatására.

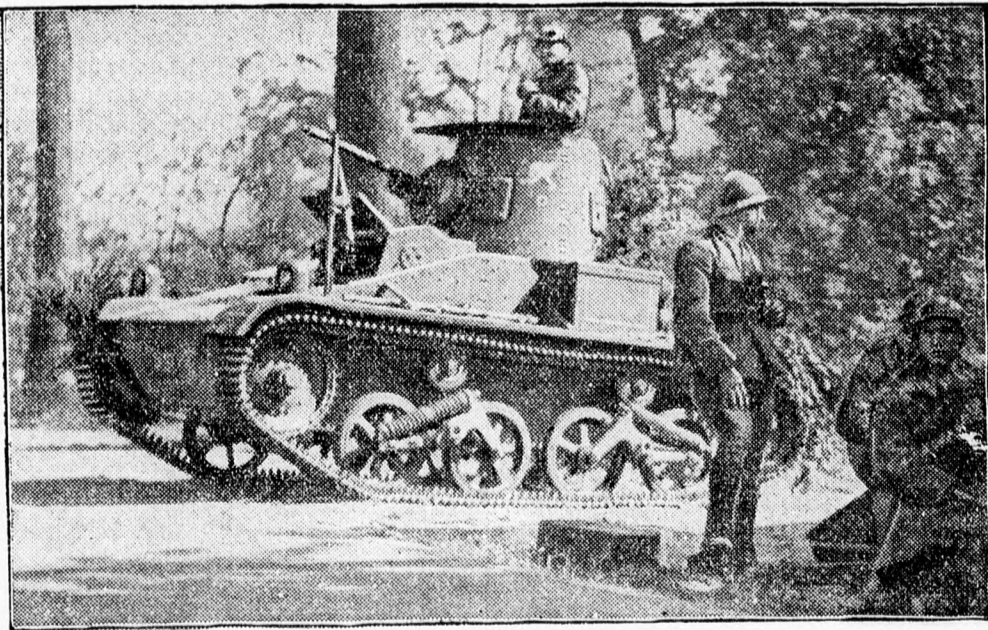
Ciano külügyminiszter San-Sebastianban

Látogatása a nagyérdekességű hadügyi muzeumban. Suner spanyol belügyminiszter nyilatkozott, hogy a spanyol nép azokkal van, akik őt a súlyos órákban segítették

San Sebastianból jelentik: Ciano olasz külügyminiszter pénteken megtekintette San Sebastianban a hadügyi muzeumot. Itt vannak felhalmozva a lefolyt polgárháború hadi emlékei, többek között az orosz és francia eredetű zsákmányolt fegyverek és azoknak a kegyetleneknek a különböző bizonyítékai, amelyek a vörösek kirozták nemzeti érzelmű foglyaikat, nem kimélve az asszonyokat és gyermekeket sem.

Serrano Suner spanyol belügyminiszter, ki Franco tábornok sógora, — pénteken San Sebastianban a Ciano kíséretében érkezett olasz újságírók számára sajtónyilatkozatot adott.

— Amikor Olaszországba érkeztem, — mondta a többi között, — többször tapasztaltam a Duce és az olasz nép részéről a ragaszkodás és barátság jeleit. Mindazok, akik az olasz-spanyol barátság szilárdságán bosszankodtak, azt mondták, hogy ez mesterséges rendezés. Ciano külügyminiszter jelenlegi látogatása most újabb alkalmat ad arra, hogy a spanyol nép megható jelenetekben adjon kifejezést érzelmeinek. Ez, uraim valóságos népszavazás! A spanyol nép azokkal van, akik a súlyos órákban fölemelkedéshez segítettek és mindig azzal az országgal tart, mely őszintén óhajja Spanyolország nagyságát.

Belgiumban is hadgyakorlatokat tartanak a nyár folyamán. Ez a kép az Albert-csatorna és a Escaut-Maas között levő területen készült egy új belga tankról.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lejt.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem ösztünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk déli, délnyugati szél, este, vagy éjjel egy-két helyen záporosó, zivatar, vasárnap a meleg fokozódik.

Zürichi zárlat. Párizs 11.75 egynegyed, London 20.77, Newyork 443.56, Brüsszel 75.35, Milánó 23.34, Amszterdam 236, Berlin 178, Szófia 540, Prága 15.12 fél, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucaresti 325.

ZIGRE MIKLÓS DR KULTUSZMINISZTER NAGYVÁRADON. Nagyvárad. Saját tud. Szombaton déllött 11 órakor városunkba érkezett dr Zigre Miklós kultuszminiszter. Fogadásán megjelent a megyei és a városi hatóságok vezetői. A kultuszminiszter nyári szabadság idejét családja körében tölti.

Rövidesen megkezdik Máramaroszigeten az autóbussz állomás építését. Saját tud. A város vezetősége még a tavasz folyamán elhatározta, hogy egy autóbussz állomást építet a lerombolt nyári színház helyén. A munkálatokra az árlejtést július 19-re tűzték ki.

ÉLETBELÉPETT A NYÁRI MUNKAREND A KIRÁLYI HELYTARTÓSÁGON. A nagyvárad polgármesteri hivatal sajtóirodája közli a Szombatamány hivatalos lapjában megjelent rendelkezést, amelynek értelmében a kolozsvári királyi helytartóságon életbelépett a nyári hivatali munkarend. Közli a rendelkezés, hogy a királyi helytartó a nyári hónapok alatt minden héten kedden fogad déli 12 órától 1 óráig, míg a helytartósági főtájtár fogadási napja hétfő és péntek déli 12 órától fél 2-ig. Mindazok, akik akár a helytartónál, akár a helytartósági főtájtárnál kihallgatáson óhajtanak megjelenni előzetesen írásos kérvényben kötelesek megjelölni a kihallgatás időpontját.

DIANA

bedörzsölés élénkíti vérkeringését

Egy unitárius lelkész pöre a törvényszék és a tábla előtt. Marosvásárhely. Saját tud. Csongvay Lajos nyárádszentlászlói unitárius lelkész ellen egy elhunyt katona felett mondott gyászbeszéde miatt eljárást indított az ügyészség. A törvényszék elé került az ügy, ahol államellenes igazgatás címén hathónapi fogházra ítélték az unitárius lelkészt. A lelkész azonban az ítélet ellen fellebbezést jelentett be. Fellebbezését most tárgyalta a marosvásárhelyi tábla. A tábla a törvényszék ítéletét megváltoztatta és a büntetést 3 hónapi fogházra és 3000 lei pénzbírságra szállította le. Csongvay Lajos ez ellen az ítélet ellen is fellebbezett.

TÜZ EGY NAGYVÁRAD FÜRÉSZÁRUGYÁRBAN. Nagyvárad. Saját tud. Pénteken a késő esti órákban eddig még ismeretlen okból tűz keletkezett Váradvelencén az Ekstein-féle fűrészárúgyárban. A gyár telepének éjjeli őrre vette észre az egyik csarnokból feltörő füstgomolyagot és azonnal telefonon értesítette a tűzoltókat. A tűzoltók percek alatt a helyszínre érkeztek és kétórás megfeszített munka után sikerült is a tüzet elfojtani. A kár így is jelentékeny. Az egyik épület teteje teljesen leégett és sok elpusztult a telepen felhalmozott fűrészárúból. Vizsgálat indult a tűz okának földelítésére.

* Az arcbőr célszerű ápolásához mindenképpen szükséges, hogy bélműködésünket reggelként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel megfelelően átmozdítsuk. Kérdezzé meg orvosát.

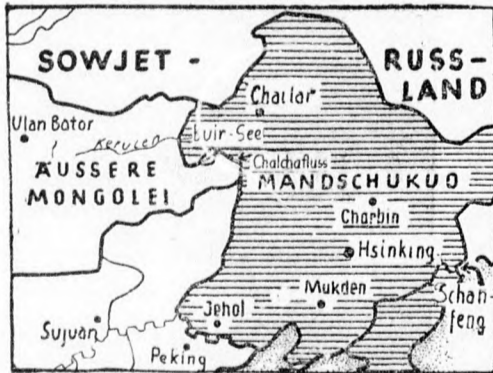
Bálan lugosi görög katolikus püspök három templom felszentelésére Csikba érkezett. Csikszazreda. Saját tud. A görög katolikus kősteleki, lóvési és csügési egyházközségek, amelyek teljesen új alapításúak, az említett gyimesvölgyi telepeken templomokat építettek. Ennek a három templomnak a felszentelése, megáldása vasárnap lesz ünnepélyes keretek között. A szertartást Bálan lugosi görög katolikus püspök végzi, akit erre a balázsfalvi érsekség kért fel. Bálan püspök már meg is érkezett és a szépvízi görög katolikus egyházközség vendége. Drimba József alezredes-megyeifőnök a püspök elé utazott és együtt vonultak be Szépvíz községbe, ahol a hatóságok hivatalos fogadtatásban részesítették a görög katolikus egyházfőt. Drimba megyefőnök a három templom megáldása szertartásain is részt vesz a kormány megbízásából.

TANÁRI KONGRESSZUS ÉS TANÍTÓI TANFOLYAM MAROSVÁSÁRHELYEN. Az erdélyi római katolikus tanárok és tanítók együttes, három napos (július 6-9) lelki gyakorlatok után, melyet dr Péter Antal brassói apát-plébános vezetett — a tanárok magas színvonalú kongresszust tartottak július 9-10-én. Katolikus középiskoláink tanárai közül mintegy harmincan vettek részt. Előadók voltak: dr Boga Alajos kanonok referens: A tanár egyénisége és hivatása; Albert Vilmos: A magyar nyelvű tanítás szempontjai; Kelemen Béla: Ifjúsági és tanári könyvtárak, folyóiratok kérdése; dr Róza József: A korszerű nevelés alapelvei; dr Gyöngyössi Aurélie, Marianumi igazgató: A képességkutató-ívek ismertetése. Július 10-én, hétfőn, Józsa János teológiai tanár: A román nyelv és irodalom tanítása intézeteinkben; dr György Lajos egyetemi magántanár: A tanár tudományos feladatai; Xántus János kolozsvári igazgató: A tankönyv kérdés és a jó tankönyv; dr Priker Lajos: Latin tanítás kérdése: A tartalmas előadásokat élénk, tanulságos izgalom követte. A megbeszéléseket dr Boga Alajos előadó vezette. Jelen volt Márton Áron püspök is, aki az új időknek megfelelő, széleskörű, tudományos s az iskola falain is túlható népszerű munkásságra buzdította tanárait. Július 10-én, hétfőn kezdődött a katolikus tanítók és tanítónők hatnapos tanfolyama. Tanárok és tanítók ellátásáról Petres Klámán régens-hittanár gondoskodott.

A Katalin-telep ünnepe. Nagyvárad. Saját tud. A Katalin-telepi római katolikus hívek július 19-én, Szent Vince-napján ünneplik templomuk búcsunapját. A templom búcsujával kapcsolatban vasárnap, július 16-án délután 4 órai kezdettel ünnepély lesz a telepen. Szent Vince napkor reggel 7 órakor szentmise és szentbeszéd lesz és délután 4 órakor litánia.

LETARTÓZTATÁSOK A HALMI MERÉNYLETTEL KAPCSOLATBAN. Bucarestből jelentik: Lapunk tegnapi számában hivatalos jelentés nyomán beszámoltunk arról, hogy a halmi bíró ellen elkövetett halálos kimenetelű merénnyel kapcsolatban hét letartóztatás történt. Most a „Seara” című fővárosi lap Kolozsvárról kapott jelentés nyomán közli, hogy a Halmiban elkövetett bombamerénnyel tisztázására indított nyomozás során a halmi hatóságok Kürthy Károly református lelkész, Szegedi Albert, Rátony Zsigmond, Fekete Sándor, Harosy János, Land József és Kállay Ferenc halmi lakosokat tartóztatták le. A lap szerint az a gyanu merült fel ellenük, hogy nem állanak távol attól a merénylettől, amely Rusu Teofil bírót megölte. A letartóztatásokat a „Seara” és a Rador jelentése szerint átadták a kolozsvári katonai törvényszéknek.

Tizenkét százalékos áremelkedés a marosvásárhelyi piacon. Saját tud. A munkaügyi felügyeletőség a szokásos negyedévenkénti árfelvétellezéseket most hajtotta végre, amelyek során a hivatalos ármegállapításoknál kint, hogy ez év januárjától a mai napig a marosvásárhelyi piacon tizenkét százalékos áremelkedés mutatkozik.

Külső Mongólia, Szovjet-Oroszország és Mandzsukuo, ahol most a japán-orosz harcok dúlnak.

Hat hónapra ítélték a valutacsempész szatmári kereskedőt. Temesvár. Saját tud. Jelentettük, hogy a bíróság most foglalkozott Wertheimer Sámuel szatmári kereskedő ügyével, akit a zombolyai vámparaszolgák tettenértek, amint ruházatában és pedgyásza közt elrejtve idegen valutákat és több csekket akart az országból kicsempészni. A törvényes büntetés után a vádlott nem jelent meg, annak távollétében tartotta meg a tárgyalást és most hirdette ki az ítéletét. Wertheimer a devizaváltvány az idegen devizák és a nemesség forgalmáról szóló törvény megszegéséért hathavi börtönrre és huszezer lej pénzbírságra ítélték. A Nemzeti Bank, mint szintén jelentettük, félmillió kártérítést kért azzal, hogy ennyire becsüli a valutacsempészet, amelyet a csekkék révén szenvedett volna. A Nemzeti Banknak ezt a követelését elutasította a bíróság.

PLETYKA, SZERELEM, ZSIROSSZÓDA... Nagyvárad. Saját tud. Pénteken az Ősi-telep 17-ik utca 2. szám alatti lakásán Kardos Zsuzsanna háztartásbeli alkalmazott öngyilkossági szándékból nagymennyiségű marószoldadatot ivott. Súlyos állapotban szállították kórházba. Tettét vallomása szerint azért követte el, mert szomszédjai állandóan rágalmazták és pletykáltak róla. — Pénteken egy másik öngyilkosság is történt a városban. Gál István 22 éves fiatalember Speranta utcai lakásán ugyancsak zsirosszódával megmérgezte magát Meggondolatlan tettét állítólag szerelmi bánata miatt követte el. Állapota válságos.

A mérgekeverés címén életfogytiglanra ítélt asszonyok perük újrafelvételét kéri. Temesvár. Saját tudósítónktól. Annakidején, mint emlékeztet, Bittenbinder Erzsébetet és Neukom Mária — két mehalakülvárosi asszonyt — a törvényszék életfogytiglani kényszermunkára ítélt: egy nagy port felvert mérgezési ügyből kifolyólag. Előzetesen számos kihantolást rendelt el a bíróság: az asszonyok ellen az volt a vád, hogy többeket bebiztosítottak, ezeket aztán elterítették láb alól és felvették a halálcetre szóló bizmegecsítette s az így jogerőre emelkedett. A két megerősítette s az így jogerőre emelkedett. A két asszonyt a női bűnözők fegyházába, Micsleára szállították. Más női fegyenec, aki most töltötte ki büntetését és Micsleáról visszatért, elmondotta a temesvári fogházban, hogy a két mérgekeverő asszony közül Neukom Mária súlyos csonttuberkulózisban szenved és szemmeláthatólag nem is épül már fel. A két elítélt nő egyébként ártatlanságát hangoztatja és mindent megmozgat, hogy a mérgekeverési per újrafelvételét kieszközölje.

HALÁLOS KIMENETELŰ MOTORKEKÉRPÁR SZERENCSETLENSÉG DOROG FŐUTCAJÁN. Budapest. Róka Marika, az ismert magyar színésznő és filmszínésznő Dorog főutcáján haladt gépkocsijával. Amikor egy szénásszekeret akart megelőzni, szembe került egy roborogó motorkekérpárral, amelyet Págyur Ferenc szentendrei fiatalember vezetett. A kekérpár belerohant az autóra és a fiatalember olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházszállítás közben meghalt. Az eljárás megindult.

Gyermekdelután a nagyvárad színházban. Vasárnap délután 6 és 9 órakor Hegyesi Ferenc gyermekszínezei tartanak előadását a színházban. A mezej pacisirta című operettet adják elő. A jótékonycélu előadás helyszínei 42, 32, 22 és 17 lei.

Gyermektragédiák. Temesvár. Saját tud. Karánsebes környékén, Valisoara állomás közelében a temesvár-bucaresti rapidvonat halálra gázolta a Spurej Mihai hat éves gyermeket. A kis fiú a síneken játezkodott és nem vette észre a kanyarban hirtelen feltűnő vonatot. — Gavroszlán, az ottani árvaházban elhelyezett Drajna Jon tizenny éves fiú a Temesben fürdött. Uszni nem tudott, mégis mélyebben bemelegkedett a folyóba. Örvénybe került és a vízbe fullt. — Biró András Csikszazreda melletti csikvacsárosi birtokos egy és fél éves László nevű fiacskaja valahogyan hozzáférkőzött az asztalon álló és marólugot tartalmazó bögréhez és ivott belőle. A szerencsétlen gyermek néhány óraj szörnyű kín után meghalt. A gondatlan szülők ellen eljárás indult.

Szerkesztői üzenet:

K. G. plébános, Vulkán. Mihályffy Ákos egyetemi tanár 1937. márciusában halt meg.

A nagyvárad mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ mozgóban kettős műsor: 1. CSINTALAN ASSZONYOK. 2. A HALÁL KÜLDÖNCE. DORIAN: A BALGA SZÜZ. CORSO: ASSZONYOK A RÁCS MŰGÖTT.

VILÁGMISSZIO HIREI

Huszonnyolc ferencrendi hithirdető indult el a missziókba. Rómából jelentik: Az elmúlt vasárnap áldották meg és osztották ki a missziós keresztet huszonnyolc ferencrendi hithirdetőnek a római Szent Antal bazilikában. Az ifju hithirdetők valamennyien távoli missziókba mennek. A megindító ünnepségen hatalmas hívősereg vett részt. A keresztet kiosztása előtt Bello Leonard általános rendi miniszter bensőséges szavakkal fordult a huszonnyolc ifjuhoz. Beszédében kifejtette, hogy ma is a krisztusi parancs nyomán indulnak el, mint kétezer év minden misszionáriusa és Szent Ferenc lelkületével fogják a megfeszített Krisztust hirdetni távoli pogány népeknek. „Menjétek — mondotta — vigyétek az igazi örömet és békét azoknak, akik nemesebb ideálok nélkül küzdik végig ezt az életet.” Miután a missziós-keresztet kiosztották, a jelenlevő ferencrendi előjárók testvéri öleléssel búcsúztak el az ifju hithirdetőktől.

A pekingi lazaristák nyomdájá 75 éves fennállását ünnepelte. Pekingből jelent a Fides: A pekingi lazaristák nyomdájá most ünnepelte fennállásának 75 éves évfordulóját. A nyomda ez alatt az idő alatt 3 millió 800 ezer könyvet adott ki. A nyomda keletkezése tulajdonképpen még régebbre vezethető vissza, mert Mouly lazarista szerzetes már 1834-ben felállított itt egy kisebb gépet, amit a zavaros politikai viszonyok miatt Macao-ban kellett hátrahagynia. Később kapott még egy gépet egy torinói kanonoktól, Párizsból pedig egy nyomdász laikus testvérét küldték a segítségére. Naes testvér 1878-ban érkezett Pekingbe és 55 évig dolgozott a nyomdában. az 1890. évben 3, 1900-ban 14, 1930-ban pedig 49 alkalmazottja volt a nyomdának. A nyomda ma huszonkét nyelven készít kiadványokat.

Samoa szigetének bűnügyi statisztikája. Apiából jelent a Fides: Samoa sziget 1937-38. évi bűnügyi statisztikája érdekes képet ad a sziget erkölcsi színvonaláról. 55 ezer lakosra 93 bűncselekmény történt. Ezekből 65-ben hoztak ítéletet. 67 közmunkaügyi kihágás, 35 erőszakos támadás és 14 veszekedés történt. Egész évben egy gyilkosság fordult elő és hat szándék nélküli emberölés. Allatokkal való kegyetlenkedés miatt 23 esetben hoztak ítéletet. Gépkocsi kihágás csak egy fordult elő részeg fővel való vezetés miatt. Szamoában ismeretlen az öngyilkosság. Az okok, amelyekkel Európában és Amerikában az öngyilkosságokat magyarázzák, itt is megvannak, de a nép türelemmel viseli azokat. A hatóságok is a kereszténység terjedésével magyarázzák a sziget erkölcsi színvonalának az emelkedését.

A missziók orvosi munkája Kamerunban. Kamerunból jelent a Fides: Az Ad Lucem orvosi egyesület 1925 óta fejt ki áldásos munkát a kamerun missziókban. Ebben az évben utazott le először Kamerunba Aujoulat fiatal francia orvos, ahol a hithirdetőkkel való együttműködést tanulmányozta orvosi szempontból. A tanulmányozást rövid idő múlva a tett követte. Kamerun két nagy missziós központjában, Efokban és Omwanban építettek fel egy-egy hatalmas kórházat a missziók anyagi eszközeinek az igénybevételével. A felszerelést és a személyzetet az Ad Lucem orvosi egyesületre bízták Aujoulat doktor 1936-ban tért vissza Kamerunba feleségével együtt. Vele jött Gaubert doktor, szintén a feleségével. 9 kórházépítés munkálatai még befejezetlenek voltak, ezért ideiglenes épületben kezdték meg a működésüket. A munkájuk rövid időn belül olyan nagyméretű lett, hogy segítséget kértek jóakarata, missziós lelkületű orvosárságtól. Két nővér segítkezik az orvosoknak. Értékes szolgálatot teljesítenek a képzett betegápoló nővérek, akik könnyebbtermészetű műtéteket is végeznek. A két orvos látja el a misszió területén felállított nyolc rendelőt is. Aujoulat doktor orvosi teendőin kívül vallásos missziót is teljesít, nemcsak a személyzet, hanem kezelése alatt álló betegek körében is.

*** A szatmári nyilvánossági joggal bíró római katolikus leányliceum román és magyar tagozatára a vakáció egész ideje alatt lehet jelentkezni.** Beiratások II—VIII. oszt. aug 25—31. Az első osztály felvételi vizsgája szeptember 3-án lesz. Bővebb felvilágosítást, ugy a leányliceumra, mint a zárdai internátusra vonatkozóan az irgalmas nővérek zárdájá ad.

*** A szatmári római katolikus püspöki konviktusba** már most jelentkezhetnek felvételre középiskolás tanulók. Papi pályára készülő szegénysorsú római katolikus diákok ösztöndíj-kérvényeket még e hó folyamán küldjék be az intézet igazgatósághoz, Str. M. Eminescu Nr. 1. Prospectust kívánságra küld az intézet.

Irgalmháza. Irgalmas nővérek vezetése alatt, szellemileg hátramaradt, néma vagy siket-néma kisleányok részére intézet működik. Bővebb felvilágosítással szolgálnak Irgalmas Nővérek Tartományi Főnöknője, Nagyvárad, Str. Nagáll 5. szám.

Józseffalváért

Józseffalva legújabb jöttveit állítjuk most olvasóink elé. Felesleges minden kommentár. Akinek szíve van, az nem fog megindulás nélkül elmenni ezek mellett:

„A józseffalvi pártatlan nagy szerencsétlenség nemcsak a magyar testvéreink szívet buzdítja igaz részvétre, de minden jó szív, akiben csak egy szikra jó indulat van segítse, enyhítse és járuljon hozzá néhány tégladarabbal is a józseffalvi szerencsétlenség szivettépő nagy fájdalomnak enyhítésére. Azon igaz részvét buzdít minket is csekély adományunk hozzájárulására. *A Lujza-otthon igen szegény beteg lakói!*”

A gyulavársándiak levelét is ideiktatjuk: 400 lelket számláló kis községünk sem akar kimaradni „józseffalvi” testvéreink megsegítéséből. Amugyis szegény kis községünk szintén a Körös vízének gátszakadásával egy részben, mondhatni leégett, de így tudják mit jelent, teljesen leégni. A legtöbbet adományozó özvegy asszony azt mondotta „szívesen adok, mert én már tudom mit jelent leégni!”

Folytatjuk azután a szeretet hőseinek a felsorolását:

Torja 2456 leivel, Gál Ferenc 1150 leivel. Belényes 6315 leivel, a nagykárolyi oltáregylet 1261 leivel írta be nevét örökre a józseffalviak szívébe.

Itt említjük meg, hogy a Romániai Magyar Népközség társadalmi szakosztálya július 16-ikára, vasárnapra újabb értekezletet hívott egybe a Józseffalva felépítéséről való tanácskozára. A meghívottak között van lapunk szerkesztője is. A meghívó jelzi, hogy a központi iroda szakemberei a felépítés és segélyezés terveit elkészítették, s az értekezlet e tervek elfogadásáról, illetve megfelelő kiegészítéséről folytat megbeszélést. Bizonyára az az értekezlet azt is lényegesen elő fogja segíteni, hogy Józseffalván már a nyár és őszezedet folyamán elvégezhesék a legszükségesebb építkezéseket, s így már a tél beállta előtt az emberek állatok és termények valami menedéket tudjanak kapni.

Eddig befolyt adományok: 460.235

Julius 15-én a következő adományok érkeztek:

Révész Károly, Nagyvárad	50
Szent Antal nevében, Kaplony	100
Sooslukács István keresk. Tüdkös	100
Szokolcsy István, Nagyvárad	50
J. E., Jézus nevében	100
Pernyész István könyvk. N.-várad	150
Mária Kongregáció, Gyergyószent- szentmiklós	500
Nagybányai esperesi kerületi papság	2.200

Nagyvárad Lujza Otthon:

20 lelt adományoztak: Jaide Mathilde, I. S., Gelberger Zsófia, özv. Németh Vincéné, N. N., N. N. 120

10 lelt adományozott: N. N. 10

A gyulavársándi (Arad megye) római katolikus plébánia hivatalától:

Özv. Hamernyik Antalné	500
Özv. Körömi Lajosné	100
Templomai gyűjtés	315
Nagypéli hívek	100
Id. Barna Imre	100
Ifj. Barna Imre	100
Hoch Ferenc kereskedő	100
Schweitzer István Kovács	100
Pap III. Gyuzsi és Tityi	100
Tóth Lajos gépész	50
Horváth Béla kereskedő	50
Rácz Gábor	50
Mihájlóczy Gyula	30
Steinherz Jakab	10
Pap III. Szent Antal nevében Stéger Gyula Gellért plébános	100

20 lelt adományoztak: Luchesi József kereskedő, Golyha János sofőr, Orbán István és N. N. 60

Karcfalva (Csik megye) további adományok:

Ifj. Orbán József, Orbán Ven- cel és Máthé János	1.000
Özv. Imre Elekne	1.000
Márton János	100
Simon Ferenc	20

Torja (Háromszék megye):

Csató Gyula plébános	100
B. Apór Péter	200
Szörtey Testvérek	150
Fejér Sámuel	100
Inecs Gizella	100
Dr. Pásztohi Dezső	100
Gál Domokos	100
Sárosi Mihály	100
Farkas Mihály	50
Csoboth Géza	50
Deák Károly	50
András Béla	50
Kócs Ferenc	50
Bodó Albert	50
Sólyom Sándor	50
Ösz Lázár	50
Pethő Benedek	50
Kovácsi Gábor	50
Özv. Pásztohiné	50
Deák Ferenc	40
Könczey László	40
Eisler Iván	40
Lőrincz Lajos	30
Veress Mártonné	30
Kovács Kelemen	30
Barthos Imre	30
Kiss Gábor	30
Özv. Sólyom Gyuláné	25

20 lelt adományoztak: Stock György, Barthos Sarolta, Bertalan Sándor, Kaján János, Szabó Géza, Csoboth Pálné, Ilyés Antal, Tusa András, Bodó László, Veres Lajos, Barthos Miklós, Székely Árpád, Völöncs Károly, Deák Antal, Beczó Béla, Könczey István Tunyogi Sándorné 340

10 lelt adományoztak: Háromszéki Mihály, Kovács Albert, Nagy Józsefné, Balás János, özv. Kovács Sándorné, Bajcsi Lajos, Kalith Mária, Csoboth István, Háromszéki Miklós, Szász József, Antal Lajos, Szabó János, N. N., Vizi Ferenc, Gajdó Jolán, Szócs Lajos, Szócs András, Jankó Ferenc, Dézsi József, N. N., Márton Gábor, Könczey Istvánné, Kerekes András, Mike Gábor 240

Kisebb adományok 81

Összesen: 470.090

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Vasárnap Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vláhuja No. 46. Telefon 21-34. (Ajtay).

Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 27. Telefon 14-84.

Minerva, Piața Unirii.

Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-28.

Salvator, Str. Alexandri. (Németh), Telefon 16-07.

Hátfőn a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Korona, Str. Ciorogariu No. 1. Telefon 13-76.

Szent István, Str. General Holban.

Aranysas, Piața Unirii No. 6. Telefon 25-74.

Orangyal, Str. Alexandri.

Oroszlán, Piața Mihai Viteazul 14. Telefon 23-35.

HOTEL SZABÓ
BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Asszonyok dolga

Divattolvajok üzték ki Londonból a világhírű divattervezőnőt

Schiaparelli asszony szerint a női ruhának egyszerűnek, simának kell lennie. — Ki a világ legelegánsabb asszonya?

Londonból írják: A női divat egyik világhírű irányítójának, Schiaparelli Elza asszonynak nemcsak Párizsban, de Londonban is van divatterme, amely a legelőkelőbb hölgyvilág bevásárlóhelye. Nagy feltűnést keltett most Londonban, hogy Schiaparelli asszony a Grosvenor Streeten levő divattermét váratlanul becsukta, valamennyi alkalmazottjának felmondott és búcsút vett Londontól. Az újságírók megkérdezték a világhírű divattervezőt, hogy miért hagyta ott Angliát, ahol annak ellenére, hogy olasz származású és francia állampolgár, az előkelő ízlésű közönség nagy meleg-séggel karolta fel vállalkozását.

— Azért — válaszolta Schiaparelli asszony, — mert vetélytársaim egyszerűen eltulajdonítják a gondolataimat, lemásolják és olcsóbban adják el a terveimről készített ruhákat, mint én. Angliában nincs törvény, amely védené az eredeti tervezésű női ruhamodelleket. Amerikában és Franciaországban erre törvényes rendelkezések vannak. Vevőink közül nagyon sokan panaszkodtak, hogy azt a ruhát, amit eredeti tervezés alapján nekik készítettem, néhány nap múlva másokon is látták.

Elmondotta ebből az alkalmából Schiaparelli asszony, hogyan lett belőle nőruhatervező.

— Ugy kezdtem a pályámat, mint minden szegény leány. Dolgoztam mindent, ami jött. Egy kicsit írással is foglalkoztam. Aztán művészetet tanultam, szobrokat faragtam. Végül a ruhacsinálásnál kötöttem ki. Egészen kicsiben kezdtem. Akkor még nem is álmotadtam, hogy valaha a női szabászat mestere leszek és olyan nagy vállalatot kell vezet-

nem, mint amilyené idővel ez a kis üzlet kinőtte magát.

— Amikor kezdtem, akkor is az volt a vezető gondolatom, mint ma. A női ruhának egyszerűnek kell lennie. Ma is csak ilyen ruhákat tervezek — bármit mondanak is egyesek különféle ízlésekről és formáimról, — amit én tervezek, az a világ leg-elegánsabb ruhája. Vonalban, kivitelben, formában én vagyok a legkonzervatívabb ebben a szakmában. Ruháim vonalai nyugodtak, egyszerűek, de minden-estre van bennük gondolat. Azt a célt szolgálják, amit a ruha betölteni hivatva van. Természetesen eredetiség, ízlés is megcsillan benne, de kerülök minden egzotikumot.

— Hogyan dolgozom? Sose ülök le a rajzszal- talhoz azzal az elhatározással, hogy no most meg- rajzolok egy ruhát. A gondolat, az ötlet mindig magától jön. Gyakran látok valamit valahol, ami megragadja a figyelmemet és ebből születik meg egy ötlet. Bevallom, lassan dolgozom, néha négy-öt napig tart, amíg elkészülök egy igazán szép ruha tervével. Sokszor olmegek textilgyárakba és meg- kérem őket, mutassák meg, mik azok az anyagok, amiket mint hasznavehetetlent ki akarnak dobni. Néha ezek között találok valami érdekes anyagot, vagy témát, néha pedig egy szövésű, vagy a szö- vőmestereknek egy-egy kísérlete ad új ideát, új anyagok és új formák felhasználásához.

— Kit tart a világ legelegánsabban öltözködő asszonyának? — kérdezték az újságírók.

— Csak nem gondolják, hogy ezt megmond- hatom. A többiek megölnének...

Strandolunk

A strandfelszerelés alapvető kelléke a fürdőruha. Enélkül nem lehet semmit elkép- zelni, — ez nyilvánvaló. De már a fürdőruha- nál is sokféle változat lehetséges: lehet a fürdő- ruha először is trikó, (ez tagadhatatlanul a leg- praktikusabb és legelőnyösebb viselet). Lehet gumirozott, apróra húzott és ráncolt satin, vagy kreton (ez nagyon divatos, kedves, színes és egyben célszerű is, vékonyít, öltöztet és fia- talos). Harmadszor pedig lehet a fürdőruha tafiból, de ez kizárólag látszat-strandolóknak való, olyanoknak, akik lehetőleg nem mennek a vízbe, hanem fekvőszékek mélyéről, sárga, meg piros napernyők alól, fekete szemüvege- sen, agyonloknizott, tökéletes frizurával, vörös- re lakkozott kéz- és lábkörmökkel „sportol- nak.” A taft fürdőruha lehet édes és vidám vi- selet, nagyon előnyös és nőies, — csak egyet nem lehet vele: vízbe menni!

És aztán jönnek a strandolás egyéb kel- lékei szép sorjában:

Először a cipő. Parafatalpu, bőrfelületű szandálok, fatallal ellátott, kötött felsőrészel bíró sarkuk, szalma- és gyékénypapucsok — és mindez ezerféle változatban, színben, formá-

ban és minőségben, alacsony és lapos sarok- kal, legtöbbszörre orr nélkül. Nyugodtan el- mondhatjuk azt, hogy a gumi fürdőcipőnek befellegzett, — végképp kiment a divatból.

A második fontos kellék a short és a na- pozó-kendő. Ez megint rengeteg változatban szerepel. A short készülhet fehér, egyszínű, vagy tarka lenvászonból, kretonból és egyéb mosóanyagból, a napozó-kendő szintén. A shortnak és a kendőnek színben természetesen harmonizálnia kell egymással. Itt nyugodtan megkockázathatunk élénk, virító színeket, fe- héret pirossal, pirosat sötétzölddel, zöldet bar- mával és sárgával, pasztrólórszszint halvány- késsel — szóval ne féljünk, rengeteg a lehetősé- g. Ha valahol, úgy a strandon hordhatunk merész, (de mindig az ízlés határán belül moz- gó) színösszeállításokat.

Harmadik kellék a strandkabát. A strand- kabát lehet (és nagyon jó, ha így van) a short anyagából, vagy legyen egyszínű. Mindenesetre első és fő kelléke az, hogy (akár földigérő, akár rövid) nagyon glocknis legyen. Ezt a mai divat okvetlenül megköveteli.

Aztán jön a fejkendő, pettyes, virágos, vagy apró alakokkal, rajzokkal díszített, — a strandtáska, mely gyakran lakkozott vászon, színes gumí, virágos, durvaszövésű vászonszaty- or, vagy gyékénytáska. Aztán van a sötétzöld szemüveg (nagyon divatos fehér vagy vörös ke- rettel) és a fürdősapka, mely legszebb, ha egy- szerű és egyszínű gumiból van: vörös, fehér, sárga — trikója válogatja. Persze aztán a tel- hetetlenek részére van strand-karkötő és strand- pénzárca, strand-nyaklánc és strand-óra — és a jó ég tudja még hányféle furfang, melyet nagy műgonddal hoztak illetékes körök a stranddal szoros és elválaszthatatlan kapcsola- tba.

* A vakbélgyulladás veszélye elleni védeke- zés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a ter- mészetes „Ferenc József” keserűvízzel — reggel éhgyomorral egy pohárral — alaposan kitisztítja. Kérdezze meg orvosát.

Divatapróságok

Láttunk egy virágos délutáni imprimé- ruhát, fehér organdi kabáttal, nagy fehér szalmakalappal. Az egész összeállítás roppant úde és nyári volt.

Divatosak a párizsi klipszek. A tengeri ró- zaszászín koralból faragva, a szív, a csillag és egyéb bolondos francia ötletek.

Zöld-piros kockás mellényt láttunk Bécs egyik belvárosi kávéházában, melyet téglavörös jersey-ruhához készítettek. Ez a kicsit falusias árnyalás jellemző a sportdivatra és bizonyára gyakran fogjuk látni ősz felé is, városban, dél- előltre, autóra, kirándulásra.

Sűrűn plisszírozott sötétkék ruhát láttunk, mely légiesége ellenére is utcakepes és felöltö- zöttség benyomását kelti. Hozzá derékba sza- bott, csipőig érő könnyű és puha szövetszálból ké- szült kabátka való. A kabátnak vállnál szétese- dő ujjai vannak, melyek az alak karcsúságát és hajlékonyságát húzzák alá.

Hitbuzgalmi társulatok évrőre Gyergyószentmiklóson

A város katolikus egyházközségének női egyesülete az elmúlt vasárnap zárták munka- évüket megfelelő keretek között. A Te Deum és a közös ézent áldozás jelezte a nagyszámu lelkes gárda örömmünepét.

Délután a városka előadási nagytermében gyűlt össze az érdeklődő közönség, hogy az Egye- sület beszámolóját meghallgassa. Érdekes kép alakult ki az egyes jelentésekből. Kitént, hogy a társadalom minden rétegének, minden koru és mindenféle élethivatású nőnek megvan itt a maga egyesülési lehetősége. Az egyszerű cseléd- leányok, a vezetőre hivatott úriasszonyok, a szülei háznál dolgozó székely vagy az étellel küzdő diplomás leányok — mindnek megvan a lehetősége, hogy a maga élethivatásának me- gfelelően — a közönségért is dolgozzék. A létfont- tartás napi munkája mellett mindenki kivetheti részét a jövő építéséből is. Mint a fölvonuitak tömege bizonyította, sokan vannak, akik való- ban ki is veszik részüket ebből a munkából.

A Márta-kör — a cselédleányok egyesülete — a falvakról bekerült fiatal székely lányokat óvja a vasárnap délután sokféle veszedelmektől. En- nek az Egyesületnek jóhatását mutatja az, hogy az év kezdetétől az év végéig a tagok száma öt- ven százalékkal emelkedett. Azok a társasjáté- kok, táncok, mikkel az egyesületben szórakoz- nak a lányok, komoly missziós munka örökével bírnak. Ez egyesület beszámolójánál határozattal hozták: Jövő évre minden cseléd-tartó gazdának, vallás- és nyelvkülönbség nélkül — tegyék köte- lességévé, hogy katolikus vallásu cselédjét ünnep és vasárnap szentmirere engedje. Ugyancsak a főesperes-plébános megígéri, hogy ünnep és va- sárnap a koraregeli szentmisét rendezésesen bevezeti — kimondottan cselédleányok részére.

A Mária Kongregáció tevékenysége sokol- dalu. Az idők ezelleme kívánja így. Nagy mun- kát végeznek a ajtó propagálásával, az egyházi adók beszédésénél, s a napközi otthon gyerme- keinek nevelése körül. Azonkívül karitatív mű- ködések is számottevő.

Az Oltáregyesület beszámolója a gyűlés ki- magasló pontja volt. Mindenki elismeréssel haj- tott fejet a nagy munka előtt, amivel templom- mukat gondozták, díszítették, gazdagították. Itt tünt ki: a székelység vallásos érzületei tisztasá- gában él a nép között ma is.

Ugyan ezt bizonyította a Mária-társulatok és a Székely lányok egyesületének beszámolója is.

A pénztári beszámolóknál a számok szólaltak meg. Mindenesetre nagyon egészséges szellemre mutat a kiadott összegek statisztikai elosztott- sága. Karitatív célokra, szegények felségítésére, több mint hatvan százalék jutott. Templomra negyven százalék sem egészen. Ugy, hogy az egyesületek áldozatkészségéből a szegények két- szer annyi egélyben részesültek, mint amennyi összeg templomi célokra ment. A mai idők eze- lemének teljesen megfelelő arány.

A jövő évi munkaprogramm rövid, vázlatos beállítás után, mindenki avval a jóleső érzéssel távozott a gyűléstől: Amíg ennyire munkás a jelenünk, bizakodva nézhetünk a jövőbe.

A déva-telepi új „Szent Antal” templom ja- vára, a templomépítő-bizottság megbízásából Szabó Dömjén dévai ferences atya egy ima- könyvet adott ki. — Az imakönyv

„ÉGI LÁNG”

cimmet jelent meg. 629 oldal, Ara: 150 lei. Mivel ezen imakönyv tiszta jövedelme az em- litett templom javát szolgálja, Istennek dicső- ségét hirdeti és páduai Szent Antal tiszteleté- nek állít emléket az, ki minél hamarabb be- szerzi. — Kapható lapunk kiadóhivatalánál is.

IDŐK SODRÁBAN

Egy kultúregyesület példát mutat

Irta: Rády Elemér

Ebben a rovatban, ahol annyiszor foglalkoztunk nagy világeseményekkel, ahol megkíséreltük lemérni a világpolitikát mozgató tényezések súlyát, essék szó most az egyszerű magyar ügyről. A Kassai Kazinczy Társaságról akarok beszélni, tehát egy vidéki magyar kultúregyletről, amelyről mindjárt itt először meg kell mondanom, hogy példát mutatott minden magyar kultúregyesületnek abban, hogy milyen hivatást kell betölteniük a regionális jelentőségű kulturintézményeknek.

A Kazinczy Társaság, mint annyi vidéki magyar irodalmi és kulturális egyesület, a világháború előtt alakult meg s célkitűzéseiben megkülönböztött a többi vidéki kultúregyesülettől. Az irodalom és művészet kassai barátai hozták létre s első munkásai a vidéki magyar irodalom számos nagyigényű tollforgatói voltak. Vidéki írónak lenni a háború előtt bizony a legtöbbször egyet jelentett a dilettantizmussal, hiszen aki egyszer kiemelkedett, azt csaknem kivétel nélkül felszívta Budapest. A Kazinczy Társaság alapítói sem gondolhattak másra, minthogy felkeltsék a kassaiakban az irodalmi érdeklődést és azután, ha kitermelődik egy-egy érték, azt továbbítsák a magyar szellemi és irodalmi központ felé. A kassai irodalmi egyesületben mégis már akkor találkozunk a *vidéki elszántság* jeleivel. Már a meginduláskor hallunk olyan hangokat, hogy nem egészséges a túlzott irodalmi centralizmus; szükség van arra, hogy a tájkultúra speciális értékei ne sikkadjanak el, hanem a maguk külön ízével gyarapítsák az egyetemes és osztatlan magyar irodalmat és magyar szellemiséget. Nem valami beteges szeparativizmus vezette ezeket a derék kulturális munkásokat, hanem annak az igazságnak a megsejtése, hogy a nemzeti kultúrának gyökereit bele kell eresztenie a népi talajba, mert csak az a kultúrélet terem nemes gyümölcsöt, amelynek gyökerei vannak ebben az ősi humuszban. Akkor még senki sem gondolta, hogy ebből a megsejtett igazságból sarjad ki a felvidéki magyar kisebbségi kultúra.

A világháború, mint mindent, ennek a vidéki egyesületnek az életét is megbénította. Új életformák születtek s amikor a Kazinczy Társaság vezetői újból munkához láttak, már a kisebbségi magyar problémák tornyosultak előtte. Az egyesület megfoghatott vezetői ekkor döbentek rá, hogy évekkal előbb milyen mély igazságot sejtettek meg. Elvágva a centrumtól új pályákra kellett megindulnia a vérkeringésnek és a Kazinczy Társaság megtalálta az új utakat. Talán irodalomtörténeti súlyukban könnyebb, de fanatizmusukban megerősödött irodalmárok láttak munkához, hogy megteremtsek a felvidéki magyar irodalmat, kiépsítsék a kontaktust írók és olvasók között s a betű erejével induljanak hódítóútra a lelkekért. Kassa ősi lelke feltámadt. Az a kassai lélek, amely mindig alázatosan hajlott meg a magyar szellem előtt s amely Kazinczy Ferenc hitével egyszer már megindította ebből a keleti végvárból a magyar írás országát megmozgató diadalmas útját.

A Kazinczy Társaság a kisebbségi sorban munkáját azzal kezdte el, hogy hozzájárított az írók és olvasók megszervezéséhez. A kis vidéki irodalmi egyesület ezzel kilépett a helyi elzárkózottságból és megadta az első lökést ahhoz, hogy a felvidéki magyar szellemiség mint egység kapcsolódjék be a magyar szellemi életbe. Fel kellett először kutatni azokat az írókat, akik eddig az ismeretlenség homályában vagy a helyi ismeretség szűk keretei között alkottak, ki kellett őket emelni és bekapcsolni egy lüktető, eleven irodalmi életbe. Sokan fogadták bizalmatlansággal ezt a munkát, mert attól féltek, hogy a kezdeményezés a dilettantizmus el-

uralkodásához vezet. Nem volt igazuk, mert hűsz esztendő irodalmi termése a bizonyosság amellet, hogy a Kazinczy Társaság kezdeményezése komoly értékeket adott a magyar irodalomnak.

Párhuzamosan az írók megszervezésével kezdődött meg az olvasók összefogása. A magyar irodalmi életnek mindig nagy hibája volt, hogy ha az íróknak sikerült is egy munkaközösséget teremteniük, nem állott mögöttük szervezett fogyasztó réteg, az olvasóközösség. Író és olvasó között szakadék volt, amelyen keresztül csak itt-ott vezettek vékony pallók. A Kazinczy Társaság építő munkája itt érte el a legszebb eredményt, amikor megteremtette a Kazinczy könyvtárakat táborát és a könyvkiadás anyagi feltételeinek biztosítása után közel két évtizeden keresztül egy-egy értékes könyvsorozatot tett a felvidéki olvasók asztalára. Így jutott el a közönséghez Mész László, Darkó István, Szombathy Viktor és a többi felvidéki író.

A Kazinczy Társaság munkássága a felvidéki irodalmi élet megszervezésével az egész magyar szellemi élet megszervezése szempontjából nagyjelentőségű s azok a kulturális munkások, akik ezt a nehéz munkát vállalták és el is végezték, beírták nevüket a magyar kultúrtörténelembe. A Kazinczy Társaság első példamutatása tehát az, hogy a népi gyökerekből táplálkozó tájkultúrát fel kell karolni, egyete-

mes magyar kincsese kell tenni és meg kell teremteni az összekötő hidat író és olvasó között, hogy így megszülessen az az egészséges szellemi közösség, amely minden termékeny népi életnek, de elsősorban a kisebbségi életnek alapja.

A Kazinczy Társaság munkájában friss lendületet láttunk akkor, amikor néhány évvel ezelőtt bekapcsolódott munkájába az a fiatal felvidéki értelmiség, amely már kisebbségi sorsban izmosodott férfivá. Ennek az értelmiségnek az a jellegzetes vonása, hogy mintegy nyolcvanszázaléka népi sorból fejlődött értelmiséggé. Paraszti, munkás-proletár vagy legjobban esetben kispolgári egyszerű értelmiség ez.

Ma a legmélyebb humuszból táplálkozhatik. Ez a fiatal értelmiség nem tagadta meg származását, sőt büszke volt erre s egész életét elkötelezve érezte azokkal szemben, akikből ki-sarjadt. Ez a fiatal értelmiség csak egy célt ismert: dolgozni a népért, s amikor a Kazinczy Társaságban kulturális munkájában alkalmas keretet talált, minden erejével arra törekedett, hogy a kulturális szekerének rúdját is a nép felé irányítsa. A Kazinczy Társaság fiatal gárdája így kapcsolódott be azután a népművelő kulturális munkába s vitaestjeivel, vidéki kiszállásaival már egy paraszti és munkás-elitét is sikerült nevelnie. A másik tanulság, amelyet a Kazinczy Társaság hűszszentődés munkájából levonhatunk az, hogy minden alapos kulturális munka végső eredményében elérkezik a gyökerekhez: a néphez.

Mindezt abból az alkalomból mondtuk el, hogy a Kazinczy Társaság Kassának Magyarországhoz való visszatérése óta most tartott első közgyűlésén hitet tett amellet, hogy a régi eszmék jegyében a megkezdett úton továbbhalad. A nagy elkötelezettségek további vállalása a Kazinczy Társaság szellemének harmadik tanulsága.

VIDÁM VADÁSZ EL-ELMERENG

Irta: MECS LÁSZLÓ

A réten virág-szerelm.
A lábam lázzal terelem.

Virít a bokros burgonya,
szerelmes foglyok otthona.

Szél zeng a búza-tengeren,
mélyén titokban gyöngy terem,

piros gyöngy: vadász-vigalom,
Vadat véd: vetés, tilalom.

Vetés közt ösvény: nyargalász
a láb, csikland a sok kalász.

Kutyám hol fut, hol meg-megáll,
Puskámban alszik a Halál.

Puskával járok. Ez a rend.
De vidám lelkem elmereng.

Vadat véd vetés, tilalom.
Hegyen-völgyön lakodalom.

De véget ér a hopszasza:
réten rendet vág a kasza,

asztagba gyűl a gabona,
nyulak, fácánok otthona.

A búvóhely kevesbedik:
ássák a krumplit, jaj, pedig

megszűnik minden tilalom,
hegyen, völgyön ősz, siralom.

a vadat rémek terelik,
török a zörgő tengerit,

maradna még csalt, berek,
de ott a lomb perog, perog.

Vidám vadászt vig eb vezet
míg szívük csupa élvezet,

rémről remeg a védtelen
vad s féktelen a félelem!

Ily skálát jár meg életünk,
Előbb boldog-biztos szívünk.

Ó gyermek-mesék kertjei!
Ó kamasz-vágyak berkei!

Gyermek-mesék közt a Halál
vadászat s prédát nem talál.

Ó rózsák parkja, szerelm!
Szívet elrejtő rejtelem!

Titok-rózsák közt a Halál
vadászat s prédát nem talál.

Ó férfi-álmok erdeje,
kenyér-vetések tengere!

Erdőn, vetésben a Halál
vadászat s prédát nem talál.

Szívünk bujósokkázhaj vele,
mert csókkal, fénnel van tele.

De egyszer egy Rém átsuhan,
míg bujósokkánk boldogan

s a gyermek-mesék kertjei
eltűnnek. Rózsák berke hí.

De gordonkáz a gond-sereg
s a rózsák szirma lepereg.

Gyorsan, reggeltől estelig
a búvóhely kevesbedik.

A férfi-nyár arat, arat
s rejtekhelyünk alig marad.

S egy könnyes őszi estelen
erdőn, bozótunk meztelen

lesz, mint a vessző s vasdorong.
A szív didereg, a szív szorong.

Halál vadászat nesztelen.
A szív felsír: mi lesz velem??

Mi lesz velem én Istenem?
Ki véd meg engem, ha Te nem?!

Erdély gyöngye julusi napsütésben

Tusnádfürdő, július hó.

Sikoltó fékezéssel áll meg vonatunk a virágos tusnádfürdői állomáson. A fürdőzők hullámzó színes képe fogadja az utat. A kristálytisza hegyi levegő és a mindenfelől bólogató meredek fenyőerdők zöld hullámai valósággal felisszák a köhögő mozdony fekete füstjét. Kétkerekű kordékkal egyenessapkás villa- és szállodaportások hengosan ajánlják villáikat, szállodájukat.

Gyalogosan indulunk el az árnyas sétányon. A tüdő kitágul, a napi munkában kifáradt idegek megnyugszanak az ózondus, balszamos levegőn. Mindenfelől vidám nevetés, gondtalan tereferé halatszik az árnyas fák alatti nyugágyak felől. Katonazene hangjai szüremlekednek át az öreg fenyők között. Az örökösen suttogó, mondókáló fenyvesek közül előbukkanó villák nyitott ablakából pafefon és rádió zenél... A megszokott általános fürdőéleten kívül, otthonában mindenki élheti a maga egyéni életét. Csokoládébarnára lesült gyermekek játékos jökdéve teszi hangossá a teret...

Átvágunk az erdő felé. Lombok zöld sátera fátylazzik felettünk, míg a Solyomkőhöz érünk. Itt tenyésztették hajdan, való időkben a török porta részére adóba küldött sólymokat, — amint Orbán Balázs említi. Innen már áttehet tekinteni az egész fürdőtelepet. Nem hiába hívják „Erdély gyöngyének”: úgy tűnik felülről, mint egy hatalmas, csillogó gyöngyszem. A sebesfolyású Olt vizének évezredes munkájával áttört Hargita heglánc alján keletkezett tusnádi szoros csodás panoráma. A természet által védett vadregényes völgy ölében szalagként pátnlikázik a fürdő szépen gondozott harmas útja. A fürdő között átvonuló és hárommillió leles költséggel pompásan kikövezett, olajozott országoton, a Három huszár szálloda és az utcára épült villák előtt gyönyörű áramvonalas gépkocsik állanak. Gyakran látni idegen rendszámú turakocsikat is. Angol térdnadrágos férfiak, tiroli viseletbe öltözött természetjárók, viritószínű női sálak, kosztüimök dobznak érdekes színtelket a zöldelő környezetre.

A mélybeágyazott Csukástó olyan fentről, mint egy tengerszem. A nagy piros napernyők a strandon olyanok, mint óriási galóca gombák. A strand különben külön szigeteket képez a fürdőn. Lakói rendszerint mindenre elszánt rézbőrűek. Valóságban fürdőruhában élnek. Abban étkeznek, halásznak, rákásznak, csónakáznak, esetleg abban is fürdőnek, de ez nem biztos és talán abban is — alsznak. Ping-pong labdát vernek, base-ballt játszanak és táncolnak. Ha egymás társaságával már jóllaktak: lomha krokodilok módjára végignyulnak a forró homokban. Csak akkor élénkül valamelyest a társaság, ha valaki mókusokra hívja fel a figyelmet. Ez a lompos farku kedves kis állat törzsvendége a Csukástónak.

A Csukástó onnan kapta nevét, mert ott történelmi idők hajnalán Solyomkő várurának volt a hatástava. Különben egyike a fürdő legszebb és leglátványosabb részének. Vízét az Oltból veri és hatalmas kiterjedésében nemcsak strandolásra, úszásra, halászásra alkalmas, hanem csónakázásra, vízi és téli sportok lebonyolítására is. Állandó víz folyással rendelkező csúzda: a gyermekek öröme. Rengeteg kabin, ping-pong asztal, nyugágyak teszik kényelmessé ezt a páratlan, messze földön egyedülálló, a tengerszintre fölért 565 m. magasságban lévő strandot, melyet Ahronson Rudolf és Popovici Miron tulajdonosok varázsoltak ide a gyönyörű fürdőhely csodás szépségeinek méltó kiegészítésére. Állandó úszómester áll a közönség rendelkezésére, sőt a ritmikus tornának is van tanára. A strandot és annak kitűnő éttermét Morcay Kristóf lérti. A konyha és kiszolgálás elsőrangú. Szemben velünk mered az égnek a Pipiske-hegy fantasztikus szikláival. Hátunk mögött sötétlik a Nagycsomád 1300 méter magas csúcsa. Valósággal tenyerén tartja a fürdőt és dédelgetve védi meg minden zivatartól, éghőborútól és teszi szelmentessé.

Amint lefelé lejtünk a hegyről, kacér piros-pettyes gombák színesednek a zöld fenyők törvén. Tornyos hangyabolyok emelkednek útunkban. A sütkérező hangyák szorgalma a nagy melegben szünetel. Székely leányok, asszonyok illatos erdei epret kínálnak. Ételmes székelyek taplósipkát, kézimunkákat árúsítanak.

A fürdő világhírű forrásainak hasznosítására hideg, meleg kád- és tükörfürdőkben találja meg az arra rászoruló vöröszegénység, kimerülés, kezdődő

gümőkór, hurutok, eszós bántalmak ellen a gyógyulást.

Az alsócsatány bejárójánál rendkívül szép kis katolikus kápolna áll. Közadakozásból, Rákossy István, akkori fürdőigazgató tervei szerint, 1929-ben épült. „Sub tuum praesidium confugimus Sancta Dei Genitrix — Oltalmad alá menekülünk Istennek szent anyja” — olvassuk feliratát. A főoltárt fehér juharjából Becskor Árpád csikszentmártoni műasztalos készítette. Az oltárkép Madonnája Daday G. festőművész alkotása. A rengeteg virág és a rend és tisztaság gondos áhítatos női kezekre vall.

Elmosódott írású kőkereszt kerül útunkba. „Jézus éltünk szent forrása. Betegeknek orvossága! Hála és dicső szent nevednek, Mondja minden tiszta lélek” — olvassuk elmosódó feliratát.

A fürdőtelep egyik látványossága az Ujságírók modern üdülőháza. Pompás felvése, kényelmes berendezése, kitűnő konyhája és előzékeny kiszolgálása miatt igen kedvelt otthona a csöndet szerető nyaraló vendégnek.

A fürdőt ezidőszent újjalakult szövetkezet vezeti. A szövetkezetnek, melynek tagjai villatulajdonosok, elsőrendű feladatát képezi, hogy az eddigi fejlődési iramot még fokozza. Elnöke Hamzea Ioan csikszeredai ügyvéd. A Hamzea Ioan, Ahronson Rudolf, Albert Vince, Rákossy István, Osváth István, dr Grün János, Petrescu Hotar, dr Ettinger fürdőorvos villatulajdonosokból és a tulajdonos négy község megbízottjából álló igazgatóságon ki-

SZÉL

A fák között úgy fut, szalad,
Mint virgoncvérű kis fiú.
Erős markával a hiú
Rózsák bíbor szirmába kap.

Fütyül, száguld a fürge szél,
Szilaj kedve határtalan.
Amerre jár, a rőt arany
A fákról sirva permetél.

Kapukat dönget s büszke ő,
Ha hull a rozszant háztető
És ha szemedben könny vacog

Néhol bezúg egy ablakot,
... Aztán a fáradt, vad gyerek
Halkan, békén elszendereg.

ÖLBEY IRÉN

Albert István

vül, Hamzea Ioan elnök, Albert Vince alelnök és Rákossy István mérnökből álló igazgatóválasztmány vezeti az ügyeket. Igen nagy pártfogója a fürdőnek és önzetlen szívügyének tekinti annak fejlődését és népszerűsítését Serban Mihail földmivelésügyi államtitkár. Meg kell állapítanunk, hogy a fürdő igazgatása, melyet hathatós támogatással segít elő Osztóics Ernő polgármester: a legjobb kezekben van. Hamzea Ioan ügyvéd, akinek kezében úgy az adminisztráció, mint a turisztika ügyei összefutnak, kitűnő érzékkel mérlegeli a megvalósítandó feladatokat, melyet lelkes munkatársaival meg kell és meg is tud csinálni. Sajnos, a mintegy 150 villatulajdonosnak csupán egyharmada lépett be eddig a szövetkezetbe és így a tömörülésben rejlt erőt még nem lehet egészben igénybevenni. A szövetkezeti tagok már is kétféle millió lejt jegyeztek le a gyógyterem újjáépítésére. A vezetőség továbbfolytatja a csatornázást és a vízvezeték mielőbbi létesítése is komoly feladatát képezi.

Ezidőszent mintegy 2400 szoba áll 150 villalakásban a vendégek rendelkezésére. Az évad, a kitűnő időjárás miatt, jónak ígérkezik. A vonatok egyre-másra ontják a vendégeket. A közlekedés is igen jó. Társas gépkocsijarat van a kézdi kerületből a fürdőre. Ezenkívül napi nyolc vonattal Bucurestiből közvetlen kocsikkal lehet érkezni.

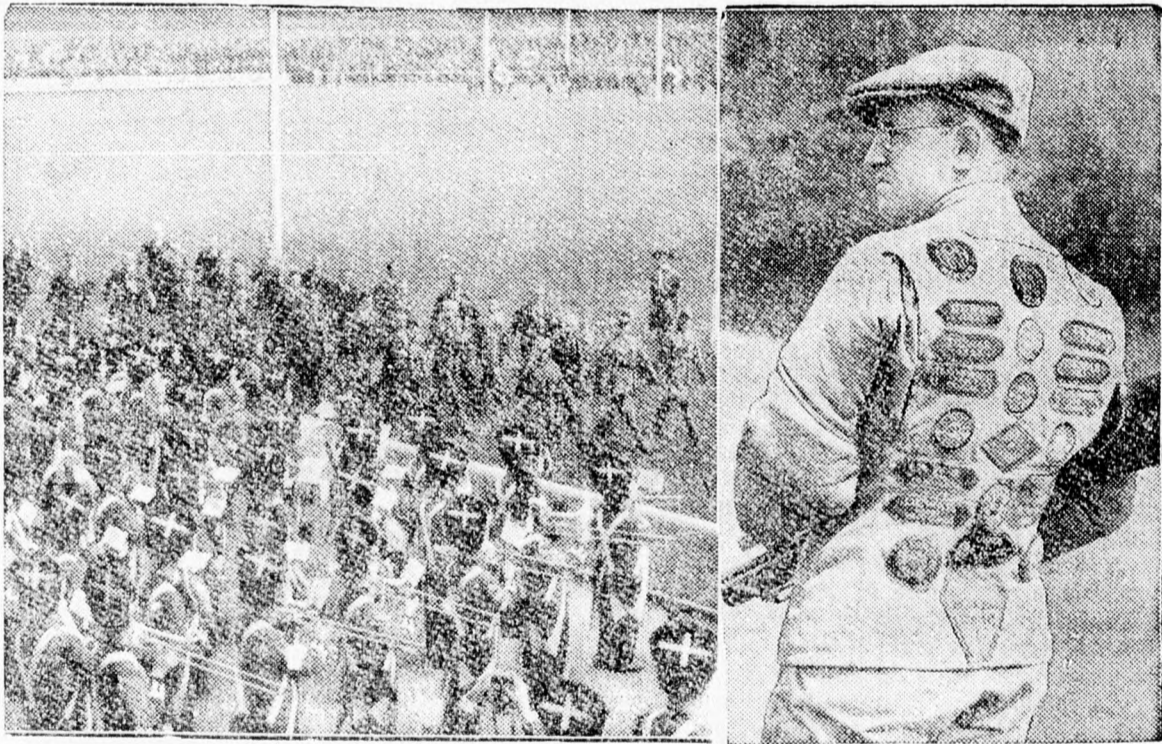
Érdekes mozgalom indult a katolikus lakosság körében. Önálló egyházközséget akarnak alakítani. Ezt már jelentették is Márton Áron püspöknek, aki pártolója az ügynek. A katolikus lakosság különben meleg szeretettel és hódolattal ünnepelte Cassuló pápai követet, aki csikmezei látogatása idején betért a kápolnába is és elismerését nyilvánította az Oltáregylet és más vallásos egyesület működése fölért.

A fürdőtelepen kéttanerős iskola és egy óvoda működik állami kezelésben.

Igen nagy érdeme a fürdővezetőségnek, hogy méltányosan állapította meg az éttermi árakat és szobabéreket. Az árak mintegy 20 százalékkal olcsóbbak, mint Brassóban.

Székely ruhás vidám leánysereg, hátizsákos turista-társaság érkezik le a Szent Anna-tótól, Bálványosvárral, a Nagycsomádról, a sorjai Büdösbarlangtól, a Vártetőről, a Jáhorosról, a Pipiskéről, a Lukaskőről, melyek mind-mind csodás kirándulási helyei Tusnádfürdőnek. A turisták egyenesen az újságokat rohanják meg.

Este felé kigyulnak a kifogástalan villanyüzem égői, jazz recseg a Csukástó felől, halk, diszkrét, cigányzene dongja körül a Három huszár szabadban ülő vendégeit, jönnek haza az Oltól a rákászók, horgászók, a tennispályákról a tenniszézők... Majd halkul a zene, mind nagyobb lesz az erdő lélegzetvétele és mélyseges, idegnyugtató álomba szenderül „Erdély gyöngye”: a szépséges Tusnádfürdő.

Luzernben ünnepies keretek között nyitották meg a nagyszabású lövészünnepséget. A luzerni városi zenekar középkori gránátos egyenruhában játszott a különböző nemzetek versenyzőinek felvonulásakor. Nagy derűséggel szemlélték azt az amerikai résztvevőt, aki öszi versenytáncot felvarratta — a kabátja hátára Huszonhárom díjat számoltak össze a derek yenki hátán.

Rosemarie lovagja NÉMETORSZÁG

Írta: Ijjas Antal

Rosemarie Chatillon Vizkereszt napjára virradó éjszakán gyermekkoráról álmodott.

Rosemarie Chatillon még emlékezett Párizsra: arra a sötét, vén kis palotára, ahol gyermekkorát eltöltötte, sőt emlékezett Versaillesre is, ahol megfordult, szüleiivel egy-két udvari ünnepélyen is, látta a csodálatos kertek napfényben tífózatosan alvó zöld tavait és a lant alakúra nyírt ezüsthűzőket körülöttük a tisztásokon. De ez már régen messze volt, mert apja, a már akkor is öregedő Jerome Chatillon, ötélsége tanácsosa, elvesztette urának, a Napkirálynak kegyét, ezért mert emelni a népek ama millióit, akiknek véréjéből facsart márvány és arany fénylett a királyi paloták falain. A király ekkor Bretagneba, ottani birtokaira száműzte őt, de befolyásos közbenjárók kérésére kegyesen megengedte később, hogy kivándoroljon Kanadába, amelyet hasonló félig száműzötték ezrei hódítottak meg a Lillimos Koronának, behatolva őserdőinek komor zugába, egyre szélesebbre verve az irtásokat, ahol megtelepedtek és ahol roppant tölgygerendákból öszserótt házakban próbálták élni kegyes és kemény életét őseiknek, akik annak idején, ezer évvel ezelőtt a francia őserdők zugában telepedtek meg ilyen módon.

Rosemarie itt nőtt fel e hatalmas és varázslatos északi tájon. Apja hatalmas, majdnem napi járóföldre terjedő nagyságu földet veit it birtokába az őserdőben és annak legnagyobb tisztásán emelte fel megerősített telepét, amelynek népéhez számosan csatlakoztak és a köznép közül. Rosemarie anyja néhány évre rá meghalt és így történt, hogy ő maga lett az öles szőlőkből öszserótt gerenda-kastély háziasszonya és minden idegszálával azoknak az uttoróknak életét kellett élnie, akik Új-Franciaországot akartak beletörni magukválasztotta északi honok földjébe. Még nem volt tizenhatéves, amikor már öt indiántámadást látott a telep sáncái ellen. De Chatillon ur és a derék breton parasztok visszaverték őket és az indián táborúzek mellett nagy híre volt az öreg francia nemeseinek.

Ha leezakadt a tél és öles havával maga alá temette az egész Kanadát, akkor rendszerint otthagyták a telepet néhány hónapra és bementek a fővárosba, Montrealba. Montreal éppenolyan, mint akármelyik vén francia város, a templomok és a paloták sötét gót iveauel, hatalmas kőbástyákkal, egy darab régi Franciaország itt az újvilág Új-Franciaországában, olyan, amilyené a kanadai franciák szerették volna tenni új hazájukat. Mert mindnyájan arról álmodoztak, hogy itt, Amerika földjén ujítják meg a régi francia élek nagyságát és nemességét. De sokszor csüggedt mellükre a fejük, mert a Régi Franciaország nem törődött velük. A király megezámlálatatlan milliókat költötte versaillesi kertekre, de arra nem akadt pénze, hogy rendes hadsereget tudott volna tartani Kanadában, amit pedig el akartak foglalni maguknak az angolok. Így azután a francia telepeseek nemcsak az indiánok, de az angolok ellen is állandóan hadat viseltek. Az angolok legészakibb erőssége, a Fort New-Westminster, éppen Chatillon ur birtokainak a szomszédságában feküdt.

Ebben a világban nőtt fel Rosemarie Chatillon, kristálytisza éles levegőben, erdőzúgásban és megedződve a veszedelmek közt. Apja eokszor tréfált vele, hogy leány is meg fú is egyszerre. Különbben ebben az időben már öreg volt és az volt a terve, hogy karácsonyra Montrealba mennek és ottmaradnak egész farsangot át: leánynak férjhez kell mennie, hogy egyedül ne maradjon, mire ő meghal. Azonban a tervből mégsem lett semmi, mert Advent második hetében ágynak esett és az ujesztendő ötödik napján, Vizkereszt vigiliájának reggelén, egyedül hagyta leányát a tél havába temetett telepen, hűséges népe közt és estére már ott feküdt felravatalozva az óriási hall gerendafal közt, fejénél égő két gyertya köde alatt és ez volt az éjszaka, amikor Rosemarie elernyedten a gyásztól és a fájdalomtól, gyermekkoráról álmodott: a régi házról, a sötét, kicsiny szobákról, ahol apját látta és anyját.

Közben ugyan felébresztette valami zaj, de csak félálomig tért magához, utána folytatódott az álom. És közben nyugtalanul hánykolódott a felkvőhegyén, mert úgy tetszett neki, hogy egyre erősebb a zaj és hogy egyszerre csak felhangzik valami üvöltés.

Amikor felült ágyában, tisztán hallotta a gerendafalakat és a rácsos ablakok zárt fatábláin át. Egy pillanat alatt magaraktap meleg papucsát és nehéz prémköpenyét, mert a szobában dermesztő hideg volt: mintha hideg jégből állott volna a levegő. De hiába nyitotta ki a fatáblákat, nem látott semmit. A hó nem esett, de felhős holdtalan éjszaka volt és künn nem lehetett látni egyebet, mint koromfekete sötétséget, amely alatt halványan gyengén, mintegy csak önmagára veve fényt, világított a hó. Azonban azzal az

első pillanatban tisztában volt, amikor a beszűrődő hangzavart hallotta, hogy indiánok támadták meg a telepet. Indiánok, akik értesültek arról, hogy a birtok ura meghalt és parancsolóul csak fiatal leány maradt utána.

De a fiatal leánynak az első gondolata nem a félelem volt, hanem az, hogy vajjon nem ütött-e ki fejtelenség a telepen, hogy összetartja-e az embereket Henri, apja tisztartója. Gyorsan felöltözött és prémköpenyét még egy övvel is megerősítve magán, kilépett arra a kis galériára, amely körülfutotta az óriási gerendacsarnokot és keskeny, meredek lépcsők vezettek le belőle. A csarnok egészen üres volt, de telve vörös ködével a gyertyáknak, amelyek még magasan étek apja ravatala mellett.

Csak amikor lesietett, lépett be az udvar felől ajtón az öreg Pepette, a dajkája, de Rosemarie egy tiltó mozdulattal megakadályozta abban, hogy szokása szerint felesleges jajveszékébebe törjön ki.

— Azt mond meg, hogy védekeznek-e?
— Hirtelen jött a támadás — siránkozott az öregasszony. — Azokat, akik az udvaron kívül laknak, talán mind megölték, csak kevesen tudtak bemenekülni az udvarra és az indiánok máris a kaput ostromolják! És Meieu Henri nincs sehol!

— Elvesztették mind a fejüket — ez volt Rosemarie véleménye és egy pillanatig sem tétovázott:

— A fáklyákat!
Pepette, ahogy öreg lábai birták, rohant a kamrák felé: tavasszal, amikor gyantát eresztettek a fenyők, százával készítették a fáklyákat, hogy legyen a következő tavaszig. Két perc múlva Rosemarie égő fáklyával szaladt ki az udvarra, ahol az ordítás és a harc zaja hullámozott és itt-ott lövések is kezdtek dörögni.

*

Egy óra múlva a hidegtől és az álmatlanságtól még mindig sápadtan, de azért hűvös és nyugodt arccal járt-kelt a házban: ment fel a hallból az emeleti kisebb szobákba és vissza és mindenütt felügyelt, irányított. Ekkorra már fel kellett adni az udvar védelmét, pedig azt mély árok, magas sánc és gerendapalánk védelmezte. De az udvar óriási nagy volt és ők nagyon kevesen voltak a védelmére: a telepnek az udvaron kívül élő lakói megölték, vagy elfogták a hirtelen rájuk törő indiánok. A tisztartót is.

Azok, akik beszorultak a házba, megtöltötték a hallt és felváltva vették át a védelmet az ajtónál és az ablakoknál. Sokan voltak már sebesültek is, még az udvarra való visszavonulás harcából. De amióta megvonták magukat, szilárdul vertek vissza minden támadást. Egyébként mindenki magához tért az első meglepetésből: az

SEBESPATAK

(Szóváta)

Az utam néha hegy-völgyekre visz,
hol dübörögve rohan a patak
sziklák között, tölgyek, fenyők alatt
s hídnak jó rajta egy gerenda is.

Folyik a víz s míg messze csörtet ő,
a híd felette árván itt marad,
nem mozdulnak el a sziklafalak
s örökre örként áll a hegytető.

Túl a hegyen a világ dölhet össze,
döröghet ágyú, robbanhat a bomba,
itt fű susog csak nyári nyugalomba
s patak folyik, hogy a partot fűrössze.

Az Istenhez van itt közel a lélek,
itt a béke nem szólam, de valóság,
bogár-országban nem kutatja sorsát
senki — és mégis, mélyebbek a fények!

Való itt minden, és semmi se telmi,
mint messze bent, a „búszke“ városokba,
ha ide dobná végleg sorsom sodra,
itt élni tudnék, — s könnyebben meghalni.

HUZELLA ÖDÖN

A német gyógyfürdők sokasága és forrásai különféle gyógyhatása mindenkinek megadják a lehetőséget, hogy egészségét újból helyreállítsa. Mielőtt fürdőbe utazna érdeklődjék a német fürdőkre vonatkozólag. Prospektust, tájékoztatást ad minden utazási iroda és az

OFICIUL TURISTIC GERMAN
București, Calea Victoriei 114

öregék és fiatalok egyaránt kemény férfiak voltak, akik megszokták, hogy nemcsak az ekét és a fejszét, hanem a puskát is használniuk kell.

Azok számára, akiket felváltottak, Rosemarie hatalmas tüzet rakatott a konyhában és bort forraltatott nekik, hogy felmelegedjenek. Közben maga is bebenézett és ilyenkor tisztelettel felálltak mind a férfiak, amint ez illik becsületos franciákhoz, akik megbecsülik földesuruk leányát, urnőjüket. De Rosemarie most utoljára intett nekik, hogy üljenek le és maga is leült a tűz mellett, ahol azonnal mindnyájan körülveték őt, magas nyersbőreszizmáikban és prémjével befelé fordított vadbőr-zubbonyaikban. A félkör illő távolban és hallgatva állt, mert látták, hogy a leány homloka önkéntelen ráncokba vonódik a gondolkozástól.

— Parancsol nekünk talán valamit, Madame?
— Kérdezte tőle, asszonyi névvel tisztelve meg őt az öreg Etienne, aki velük együtt jött el annak idején a breton földről. — Vagy szabad talán nekünk szólni valamit?

A leány intett, hogy beszéljen.
— Arról beszélünk — mondta Etienne, — hogy el kellene vitetni nagyéagos atyjaurának ravatalát a csarnokból, mi pedig megszállanók az azt körbefutó galériát és beeresztenők a támadókat. Gondolom, meg lehetne tizedelni őket, úgy hogy elmenne a kedvük a további támadástól!

Rosemarie egy pillanatra lehunyta szemét. Vér.

Vérnek kell folynia a nagycsarnok tégláira, vér freccsenik majd a falakra és a tölgygerendák úgy beisszák, hogy le sem lehet onnét tisztítani!

Azután felnyitva szemét, látta, hogy a férfiak mind feszülten figyelve nézik őt és várják parancsát. Látta hű és becsületos szemükből, hogy megértik vonakodását és rettegését, mert noha a férfi dolga a harc a világ kezdetétől fogva, mégis tudják mindnyájan, hogy fellázad az életek kioltása ellen az asszonyi lélek, amely életek dajkálására teremtett.

— Tartogassuk ezt az utolsó fegyvernek! — mondta hosszú hallgatás után. És mindnyájan bólintottak. — Ugy van! Kár volna elhamarkodni ezt a dolgot, majd talán reggel felé. — Eppen fel akartak szedelődködni, hogy örökös és a támadók puskatűzét viszonzó társaikat felváltásák, amikor a leány még intett nekik, hogy maradjanak.

— Ki vállalna köztetek különösen veszedelmes feladatot?

Természetesen mindnyájan jelentkeztek, de Rosemarie leintette őket:
— Aki elvállalja, könnyen otthagyná az életét!

— Megigérjük, hogy kettőt is otthagynánk Madame. Mind jó férfiak vagyunk és jó franciák. — Ezt Etienne mondta.

— Arról van szó, hogy ki kellene jutni a tetőre...

Az emberek bólintottak. Igen: ez veszedelmes feladat, de nagyszerű helyzet, egy csomó jó pus-

Zsákok, cséplőponyvák, locsolótömlők,
hevederek, kötélárúk, zsinegek, kárpitos kellékek, lópokrócok és kocsi-
takarók legolcsóbb bevásárlási forrása

JUTEX Oradea, Piața Mihai Viteazul.

Telefon: 17-23

És rendez puskatűzzel meg tudja tisztítani az udvart a támadóktól. De a dologban nem ez volt. A hátsó kamrák felett lapos a háztető és majdnem félőlnyi felette a hó, úgyhogy nem gyulladna meg a tető, ha fából és gyantából nagy tüzet raknátok ott, segítségért a Fort New-Westminsternek.

Az emberek arca elsötétült. Segítségért a Fort-Westminsternek, az átkozott angoloknak, az egyik ellenség ellen a másik ellenségnek! Nem, ez sok talán egy kicsit! Az ember mégis csak férfi és francia... s kíváncsian néztek Etiennere, mit mond ő?

— Megigértük Madame, megigértük — örömgöte komoran az öreg s a többiek előtt világos lett, hogy az ember, mint jó férfi és jó francia: teljesíti egy hölgynek tett ígését.

Másfél órán belül négy férfi került le súlyos lötéssel a tetőről, de azért a férfiak mégsem elégedetlenkedtek. Először is kísült, hogy a támadók ott akartak feljutni a tetőre és azon át bejutni a házba, másodsor az ott rakott máglya megvilágította az egész udvart és célpontul szolgált az eddig sötétben támadó indiánok ellen és majdnem megtisztították tőlük az udvart.

De úgy történt, hogy azok már előbb erősítést küldhettek, mert éjfél után négy orakor újabb tömegek özönlöttek át a kapun és támadták meg a hall ajtaját. Ekkor Rosemarie keresztet vetett magára és elszánta magát mindenre, aminek be kell következnie: kiadta a parancsot, hogy szállják meg a hallt körülfutó erkélyt. A fegyvertár régi fegyverei közt még ijjak és nyilak is akadtak és most jó volt, hogy jobbágyaik közül az öregebbek szenvedéllyel üzték meg otthon Bretagneban az orvvadászatot és értettek a kezeléséhez. És a nyil közelről és szűk helyen rettentesebb fegyver, mint bármi más. Egyedül a fák kidöntésére használt óriási favágó szekerese versenyezhet vele, éppen azért a lépcsőjáratot szekerés férfiak szállották meg, hogy megakadályozzák a támadók felhatolását. Az asszonyokat pedig a férfiak mellé rendelte Rosemarie, hogy a puskákat töltgessék nekik. Senki sem félt az asszonyok közül: a telepések asszonyai voltak, hozzáadódva az élet és halál rettenetességéhez.

— Te adtad Uram az asszonyi szivekbe, hogy irtózzék a vértől s a haláltól — imádkozott magában Rosemarie. — Te tudod, hogy meg is akartam felelni ennek, de mindnyájan elvesznének, ha... — és még mindig irtózza és vonakodva gondolt arra, hogy pogány és félvad férfiakat engedjenek be ide a csarnokba, ami tüzes és dörgő pokol lesz nekik, az ő kezének egyetlen intésére.

A hall elhagyott ajtaja döngött és recseggett az ütések alatt, amelyekkel az indiánok ostromolták, nagy ordítás közt. Az egyre nagyobbó rések nyílásaiban látványos dörögtek befelé, torokhangú harsogó üvöltözés hallatszott, ők pedig feszült várakozásban húzódtak meg fenn a hall karzatán. Az ajtót közben egészen szétverték az ostromló szekerék, két-három támadó be is hatolt és kívülről felhangzott, mert már egész tisztán, a szokott csataüvöltés: mintha vadászni induló farkascorda üvöltene.

Lovak galoppja... Mi az? Csak nem lovakon akarnak támadni a hallban?

Nem! Az ajtó melletti tartókba tüzött és égvéghagyott két fáklya füstölő világosságában egy magas fiatal férfi alakja jelenik meg: az angol király katonáinak vörös kabátját viseli és magas lovaglósizmákat.

— Jó estét, uraim, középen erősen angolos francia nyelven.

— Vagy elkéstem talán?

Stewart Claire, a Fort New-Westminster-erőd kapitánya egy fáklyát lát imbolyogni a csarnokból a környező galériára vezető lépcső tetején és fényében egy fiatal leány indul lefelé. Egy fiatal leány lépked eléje a hideg téglákon át, hosszú prémköntőben és olyan csodálatosan szép szemekkel, amelyek nem teremnek mindennél a földön. Stewart Claire kapitány már hallott arról, hogy francia szomszédjuknak, Jerome Chatillon urnak fiatal leánya van. De hol lehet a volt királyi tanácsos?

— A legjobb időben jöttek kapitány ur! — mondta Rosemarie sápadtan, mély és gyöngyhangan és angolul, mert jól beszélt angolul is és illendőnek tartotta saját nyelvén üdvözölni a vendéget, aki egyúttal a menedéket is hozta. — Már nem láttunk más kiutat, minthogy becsaljuk az indiánokat a hallba...

— Nagyon bántana, mylady — biztosította őt a fiatal katona, — ha azt hallanám, hogy a

Tanácsos ur elesett volna védekezés közben.

— Még tegnap reggel halt meg, régi szívbetegében — mondta a sápadt leány. — És Önök hogyan jutottak erre?

— Láttuk a tüzet és azt hittük, hogy a telepég. Mivel csak inditán támadásnak tulajdoníthattuk...

— A tüzet én gyújtottam, hogy segítséget kérjek.

— Mi köszönjük ezt, mylady, mert amióta angol és franciák vannak Amerikában, először történt meg, hogy az egyik segítséget kért volna a másiktól.

— Asszonyi gyengeség volt — mondta bocsánatkérően Rosemarie. — Mindenesetre még egyszer köszönöm — és habozott, hogyan kérdezzé meg a fiatal férfi nevét.

— Stewart Claire, őfelsége 9-ik ezredének kapitánya — mutatkozott be szabályosan.

Künn sápadtan és zölden szürkült a virradat, amikor kimentek az udvarra, amely vérről és holtakkal volt tele. A férfiak és asszonyok azzal voltak elfoglalva, hogy rendet teremtsenek. Jelentették, hogy a telep foglyul esett lakói mind szabadultak és hogy az angol csapat, amelynek a kapitánya az indiánok üldözésére és teljes szétszórására adott parancsot, még nem tért vissza.

— Csodálatosak, akár az angol, akár a francia telepések asszonyai — mondta a kapitány a leánynak. — Itt megedződni halál és félelem közt... És mihez fog most kezdeni?

— Még nem tudom — mondta Rosemarie és maga is csodálkozott azon, hogy nem gondolt rá. Egyedül nem kelhet át a tengeren és különben is tavasz előtt nem indul hajó; Montrealban csak ismerősök vannak, de rokonok nincsenek... — Azt hiszem, itt maradok. És holnap tovább irtom az erdőt azon a darabon, ahol apám megkezdte az ünnepek előtt.

Őfelsége az angol király 9-ik ezredének new-westminsteri katonája zavart lett, mert nem tudta, hogyan mondja meg azt, amit mondani akar. Végre így szólt:

— Mylady, Ön megérezte, hogy itt nem szabad külön az angoloknak és franciáknak lenniük, hanem ők egy új világ új népe, és... — de mivel nem tudta szavakkal folytatni, kihuzta kardját és a leány lábaj elé tette.

— Most halottak vannak itt és odabent édesapám ravatala. De ha most megelégszik azzal, hogy ennek a szegény népnek védelmező lovagjává üti fel egy gyenge és érdemtelen kéz... — mondta Rosemarie.

És Stewart Claire letérdelt a hóban, míg a penge lágyan, könnyedén, mint egy asszonyi kéz végigsiklott a vállán, hogy nem az angol király adjon neki rangot, hanem csak egy leány keze, — s úgy érezte, hogy nem a tiszta, edzett, vas-suhint a vállára, hanem a szívén simogatnak végig egy hüvös és tiszta kéz ujjai.

* Székrekedésben szenvedőknél reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz a belek eldugulását gyorsan megszünteti, a gyomor működését előmozdítja, az anyagcserét megélénkíti, a vért felfrissíti, az idegeket megnyugtatja, s így kellemes közérzetet és fokozott munkakedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

Kaszálás a székely havasokban

Irtó: László Dénes

Július első felében megtelnek emberekkel a székely havasok. Szinte egész falvak költöznek fel ilyenkor a messze havasokba. Két-három hétig, amíg tart az erdei rétek kaszálása, nagy élet van a székely hegyekben.

Csodás világ ez!

Hegyoldalok és hegyhátak illatos fűszőnyegét térítik egymásmellé a sorjában haladó kaszások. Az idén sok virág nyílt a havasok világában. Mintha a Teremtő ezzel is vigasztalni akarná a küszködő, annyi megpróbáltatásnak kitett népet. A máskor oly sokszor felhőkkel beszélő székelynek most virágos a kalapja.

Cszadag termés van errefelé a szénában. Derékig járok, gázolok az illatos fűtengerben. Szárféle virág: a piros fecskéfű, a sokszínű boglárka, fehér margaréta, finoman rezgő fűvirág, kék harangvirág és még sok más előttem ismeretlen elszórt bokrétyja a havasi kaszálóknak.

Rendre hull ez a szép, gyönyörűséges élő virágszőnyeg. Haladnak előre a kaszások. Kaszák villannak a forró nyáreleji nap rétes sugárjában. Mikor fejenk, élesítik a kaszát, mintha halk remegés futna végig a virágok legióin.

Remegőn meghajlanak az átsuhanó szellőkben. Mintha végig borzongatna rajtuk a halálfelelem. Remegésükben, sejtelmes susogásukban szinte elhalványodnak. Tarkaszínű pillangók szállnak el nagysebességgel fölöttük. Végigsókolozzák még egyszer a virágokat s rohannak tovább, mert közeledik a lesuhintó erős kaszák.

Nagy csend van a havasok között. Csak a munka csendes ritmusa hallik, amint folyik a legszebb férfimunka: a kaszálás. Közben valami erős zúgás kezd hallatszani messziről, a levegő égből. Három gépmadar húz el nagy zúgással az erdő felett.

Mindenki arrafelé néz. Pár pillanatra megáll a munka. Eszmecsere indul s az ember csodálja a föld egyszerű népének életbölcességétől gazdag tartalmú beszélgetését. Egyik ösbecsavarodott, de még kemény derekú székely azzal zárja a beszélgetést: „Mint itt előtünk a fű, úgy hull rendbe életünk virágos napja is!” Erősebb ütemben kezdenek tovább kaszálni, mintha valamiért sietni kellene.

Mert bizony szüntelenül hullnak az emberrendek is. Am kis gyermekek verik szét a zönd rendeket vidáman mögöttünk.

— Uj fű nő jövőre a havasi réten, az ember réten is a nagy Kaszák csak váltogatja az élet rendeket...

Helsinki, a finn főváros festői látképe, az 1940. évi Olimpiára épült, 70 méter magas torony tetejéről nézve. Ezen a képen jól látható, hogy a tenger öble mélyen benyúlik a városba.

Avicc városa - az adoma hazája

Budapest a vice városa. Magyarország az adoma hazája.

Budapestben, abban a színes fővárosban, minden ember, aki valami okból feltűnik, minden esemény, amely ország-világszerte foglalkoztatja az emberiséget, percekben belül megkapja a maga viccét. Éles, irgalmatlan ez a fővárosi szellem, nagyságról torzképet, tragédiából groteszkiadát csinál néhány rövid perc alatt, minden esetben szálló igét a respektust nem ismerő gunyolódásnak. Csillogó, röpké, gátlást nem ismerő, legázoló a respektus, hiányának ez a tulajdonság jellemző, olykor rakétaszerűen megvilágító erővel, olykor a rothadás foszforeszkáló fényével.

Egészen más természetű a magyar adoma. Történelmi, politikai, társadalmi, faji, avagy egyéni adomák igen-igen becses adatai a kultúrtörténelemnek és egy-egy anekdota a maga emberformáló és korfestő erejével köteteknél is többet tud mondani esetleg. Magyar ember adomázó természet, napkeleti fantáziájával képekben gondolkodik és ha ítéletet akar mondani emberről, eseményről, önkéntelenül is mesével, régi történetekkel, visszaemlékezésekkel magyarázza véleményét. Jókai, Mikszáth mesterei voltak az adomák fölismerésének s megformálásának, művészei az anekdoták remek kiépítésének és kimélyítésének. Eötvös Károly a maga fantáziájából rögtönözte az adomák sokaságát („Füllent az öreg — mondogatták ilyenkor a hallgatóság körében —, füllent, de úgy, ahogy költők füllenteni szoktak”) és ázsiai bőkezűséggel másoknak ajándékozta a szerzői dicsőséget. És milyen finom plasztikusa volt a magyar adomának Tóth Béla, tele lélektani választékosággal és nyelvi zamatossággal. Füllendítette akárhányszor a közönséges útszéli élcet is a művészet ormára. E nagy emberek anekdotái értékes emberi megnyilatkozások, emberiek és művésziek éppen azért, mert a nemzeti élet televényéből fakadtak.

Vajmi kevesen vannak, akik művészileg tudnak megírni adomát, ugyancsak kevesen, akik élőszóval eltalálják az adoma elmondásának stílusát. Mindenekelőtt; az adomát dramatizálni kell. Minden fölösleges szó nélkül, tömören, színesen. Egy-két szóval állítsd fel a kulisszákat, saját szavukkal jellemezd az alakokat, lehetőleg csupa tömör mondatban, a csattanóját hozd ki minden szándékolt aláhúzás nélkül. Ehhez persze nem értenek a rossz adomázók.

Bizonyára neveltél már udvariasságból: nincs

ennél rettenetesebb lelki kényszer. Lam, ábrázunk be van rendezkedve bizonyos sablonokra: tudok érdeklődni színelni, rokonszenvezően nézni, bókolva mosolyogni, hitelesen elkomolyodni, de míg szemem, homlokom, ajkam közönségesen gátlás nélkül engedelmeskedik, van egy pont gépezetemben, makacs, ellenálló, zendülő, türelmetlen, tiltakozó forradalmár: a nevető izom. Még a legjobb színész is hamisan nevet a színpadon, pedig máskor el tudja velem hitetni, hogy meghalt. A jókedv, avagy az igazi humor hatása alatt rögtön megrezdül nevető izmom hárja, harsogó kahotára csikland, de kinosan vonaglik, görcsösen elnémul, sőt úgy érzem, mintha eltorzítaná arcomat, valahányszor előzőlegességéből, udvariasságból, avagy hiszlekedésből kicsikarok magamból valami nevetést.

Reszketek is, valahányszor viccelő ember toppan előm és jelentős mosollyal, inyenc módra csámcsogva, mintha chabalival permetezett osztrigát forgatna nyelvén, az ajándékozó nagylelkűségével rányújt, hogy elmond nekem egy nagyszerű viccet. Nos, ilyen viccel ki lehet engem kergetni a világból, kiugratni a robogó gyorsvonatról és a gőzfürdő 45 fokos medencéjében percekre elmerülni, hogy megmenekedjek efféle konok, torz humorista elől. Az effajta ember naponta programszerűleg kiválaszt néhány elmésséget, odavágja szegény fejedhez, majd sietősen távozik, hogy újabb áldozatra vadászson, de előbb kerülhetetlenül behajtja kinos nevetéscset.

Még a jó élc is csak akkor hat, ha helyesen aplikáljuk bizonyos esetekre, de izléstelen és bádor, ha ok nélkül puffan el, viszont még ismert élc is helyes aplikáltság esetén eléri a maga hatását, amikor témát illusztrál, magyaráz, avagy bizonyít. Például: egy rövidlátó, de kíváncsi ember nem tudja elolvasni a magasban elhelyezett plakátot. Fölmászik a létrán és olvassa!! Vigyázat, a létra mázolja van!!! Nyájas olvasóm, elengedem a nevetést, régi vicc, de ha kotyonyeles emberre alkalmazom, amikor tolakodásával felsül, elmosolyodol.

Külön műfajt jelentenek a történelmi adomák, amelyek rakétaszerűen világítanak meg egy-egy alakot. Az egész Napoleon például benne van a következő kettős adomában. Az első fele arról szól, hogy a császár az örségen elszundított katonát a saját kabátjával gondosan betakarja és vállára vetve annak puskáját, maga áll őrt a tábor éjjelén. Az adomának ezt az első részét megörökítette

A vihart feltartóztatni nem lehet, mindent elsodor, ami ellenáll.

A világhírű Gastro D. ledönti a határokat, futótűzként terjed az öt világrészben. Azok a hatalmas eredmények, amiket ezzel a gyógyszerrel elérték gyomor-, bél-, vese-, epe- és májbajoknál, a legjobb bizonyítékai annak, hogy emberek, akik 10—15 éve szenvedtek, ma már teljesen munkaképes emberek lettek és naponként százával küldik hálás köszönőleveleiket.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

a festőművészet is, belekerült a hivatalos Monitorba... Most következik az adomának a másik fele: amikor Napoleon elolvasta a hírt gunyosan mosolygott:

— Ez a történet csak civil koponyában keletkezhetett, alighanem ügyvéd találta ki, katonának írhat ilyen szemérmességet! — Tudnillik: a hadvezér visszautasította a civil lelkesedéstől származó reklámomat, noha annak hős érzelmessége alkalmas lett volna népszerűségének növelésére. Mert bizony, az a katonát, akit Napoleon az örségen elszenderülve talált volna, öt perc múlva már az örökkévalóságban folytatta volna álmát.

Egy alkalommal Ferenc Józsefről, mint magánemberről interjú anketót rendeztem olyan urakkal, akik hivatalos minőségben érintkeztek a királlyal.

— Mondjon el egy jellemző vonást a felséges urról — hangzott kérés. Természetesen nem lehetett szó politikáról, államtitkokról, vagy nem tudom micsodáról, emberi vonásokról volt szó. Wekerle Sándor, akkor a közigazgatási bíróság elnöke, ezt válaszolta:

— Hát elmondok valamit, de csak azért, mert ebből a történetből valamennyien okulhatunk. Minap referáltam a felséges urnak. A referátum folyamán a felséges úr egy levelet olvasott fel számomra. Mikor készen volt, kettétépte a levelet, a megirt oldalt összegyűrve a papirkosárba dobta, a tiszta papirost pedig a mappájába tolta. Nagy tanulság ez, nem közönséges takarékoság, hanem az anyag tisztelete, a megbecsülése annak a csekélységnek is, amit még felhasználhatunk.

Az ilyen apró vonások megőrzése életben gazdagítja a népléletet és minden ilyen természetű anekdota nemcsak disze, de oszlopa is a történelemnek. (—)

Hímes cserép

Írta: Huzella Ödön

Néha még virágvázból is bonyodalmak származhatnak. Eddig nem nagyon hittem, de most már tudom. Nem azokról a vázokról van szó, amiket csunya családi perpatvarok idején egymás fejéhez vagdosnak a házasok, hanem azokról a szép, színes, írásos korondi cserépekről, amelyek szépsége vetekszik a bánffyuhnyadi varrottassal, vagy a kalotaszegi himzésekkel. Nagyon szeretem a népművészetet. Főképp a terítőnek is alkalmas, írásos vásznakat s a korondi cserépeket, amik a tavasz úde hangulatát varázsolják a lakásba, még akkor is, ha nincs bennük virág. A székel néplélek gazdag fantáziája színezi ezeket a cserépeket, legyenek azok akár tányérok, akár füleskancsók, vagy csuprok. Néhány hűbajos vonallal, ornamentikába hajló virágmintával a legegyszerűbb forma is művészivé alakul a székel népművészek keze alatt.

Ha néha elutazom a Székelyföldre, mindig helyet hagyok a pakktáskámban, hogy székel cserépekkal megrakodva térhessek haza, mintán ezek a népművészeti tárgyak szűkzsebé ember által is könnyen beszereshetők. Tavaly is hoztam néhány kis füleskancsót, gyönyörű kék virágok voltak rápingálva.

Az idén rövid időre megint elvetődtem Erdély belsejébe. Míg röpült a vonat és komorzóld erdők, nevetősárga rétek között kanyargott, arra gondoltam folyton, tudok-e vajjon az idén is néhány szép hímes cserépre szert tenni?

De nem hoztam haza semmit. Egyszerűen csak azért, mert sehohsem volt olyan „cseréppiac”, amelyiken művészi kerámiákat is árultak volna. Senki se tudta megmondani, miért nincs ehol „írásos, hímes cserép”, lehetséges, hogy csökkent a termelés ezen a téren, nem tudom. Csak azt tudom, hogy hiába kerestem fel napnap után a cseréppiacot, egyre lankadó hevülettel kellett mindég — üres kézzel hazatérnem. Pedig az idén titkos vágyak is fokozták a színes ko-

rondi cserépek után való érdeklődésemet. Szerettem volna valami igazán szép korszót, vagy vázát szereznem, hogy oda tehessem valakinek az asztalára, aki nem maradhat nélkül, mióta ismerem. Szerettem volna úgy intézni ezt a dolgot, hogy csak sejtse, kitől származik az erdélyi emlék s a virág, amely feldiszi. Romantikus kirándulás lett volna ez a mai anyagi világban. Azt se bánom, ha kinevetnek, de a romantikát a maga helyén és módján szépek tartom ma is.

Azonban mindez hiába szép, — ha az idén korondi cserépek nélkül voltam kénytelen hazajönni. Napokon át búsltam is miatta.

Végre mentő ötletem támadt. Hiszen korondi vázám van otthon elég, nem nehéz kikeresni közülök a legmegfelelőbbet. A legkedvesebb kis korszót le is szedtem a polcra s ez került oda, hova az újat szántam. Ebből keletkezett aztán a bonyodalom.

Az illető ugyanis nem törte sokáig a fejét, hogy honnan került a váza asztalára? S mivel a hímes virág is kéznél volt, vizet töltött a vázába s beletette a virágot. Ez volt az első baj. Az olvasó csóválhatja fejét, de mégis így van. Nem az volt az első baj, hogy a hímes virág annak rendje és módja szerint friss vízbe került, hanem az, hogy a tömötlen sok könyv, irat, levél s meggyás között a korondi váza nem bírt egyensúlyt tartani és feldúlt virágozóul, vizesül s ez az utóbbi kedélyesen végigfolydógt az iratokon, leveleken, tintaceruzákon és ez az áradás egész pánikot keltett: a címzettek összefolytak a reklámállalokkal, olvashatatlan sorok támadtak a szépen teleírt papírokon — s a pontok égbekilátó felkiáltójelké lettek. Mert tudnillik az írászat, hová a váza virágozóul együtt állítottott, egy nagyforgalmú hivatalban volt, ahol nekem tulajdonképp ez égen és földön soha semmi más keresnivalóm sem volt, csak az illető. Ez volt a második baj. Tartózkodtak tudvalevőleg mások is ebben a hivatalban, akik, mivel hölgyek voltak, éppúgy igényt tarthattak volna a virágra, vázára, sőt, a sűrű látogatásokra is, mint az illető. És tartózkodtak ottan az úgynevezett komoly nemhez tartozók is, akik viszont bizonyos fokú ellen-

szenvvel szemlélték felbukkanásaim s úgy sejttem, egy kis féltékenység is közrejátszott ebben. De nem szóltak egy szót se, hiszen az újságíró privilégiuma, hogy akármelyik hivatalba benyithat. Legfeljebb kidobják. Ebből a bizonyos irodából eddig még nem dobtak ki.

De most jön a legnagyobb baj. A korondi cserép tragikus felborulása és kiáradása következményei csakhamar eltűntek a nevezetes asztalról s ekkor kiderült, hogy a pusztítás sem volt olyan káros, mint azt a riadalom első perceiben vélték. Az öröm és megnyugvás efelett, s az ajándékért, arra bátorította az illetőt, hogy kécsósokra tnyujtja kezét. Mit tagadjam, sajnos, tanu is van rá, ez a kécsósok testvérek közt is eltartott hatvan másodpercig, ez pedig hosszú idő, hiszen a gyorsvonat se áll tovább egy kisebb állomáson. Még tartott ez a gyöngéd köszönetnyilvánítás, mikor az ajtóban feldörrent egy komor férfihang:

— Mi van itt? Hol vagyunk?

Ijedten kaptam fel a fejem, az illető pedig elbujt iratai közé. A hivatali főnök azonban tovább mennydörögött. Hogy ez egy szolid, komoly hivatal, itt semmiféle kécsósokolózásnak helye nincs, s hogy be ne tegyem oda többet a lábam, mert úgyse sajtóiroda, nem is tárgyalóterem, ahol az újságíró akkor ülhet, amikor akar, vagy amikor elővezették oda!

A mennydörgettét az első riadalmas meghökkenés után hűvös előkelőséggel fogadtam. De azért napokon át dült-fült bennem az indulat. Annál is inkább, mert az incidens után napokon át szót se válthattam az illetővel. Arról meg voltam győződve, hogy a hivatali fölény kitörése tisztán féltékenységből történt. De azzal is tisztában voltam, hogy — egy időre legalább is — távol kell tartani magam ettől a helyiségtől. Nem is láttam azóta az illetőt. Tudom azonban azt is, hogy így nem bírom sokáig. Kénytelen leszek egy újabb korondi vázát küldeni neki, megfelelő virágmelléklettel. Remélem, hogy ez a korondi váza nem felt újabb bonyodalmat, sőt inkább a zavaros helyzetből kibontakozásra vezet... Legfeljebb az illető a fejemhez vágja. Elvégre ez is a kibontakozás egyik módja lenne...

Hétszázéztendőös szabadságlevelét ünnepli Hamburg az idén

Hamburg, július hó.
Lübeckből jövök ide, a Hansa-városok királynőjétől, a Hansa-városok óriásához, aki hatalmas vállán emelte időig a német tengeri hajózást és kereskedelmet. Mert ha Lübeck a királynő, akkor Hamburg maga az ország, a nép, a rabszolga, adófizető, a birodalom egyszemélyben. Arányai meghaladják a normális emberi elképzelést. Szerencsés fekvése az Elba mellett olyan lehetőségeket biztosítottak számára, hogy azt tulajdonképeni alapítója, Nagy Károly nem is álmodta, amikor egyszerű kis határvédő erődjét ideépítette.

Éppen ezért — habár Hamburg sem szűkülökdi a középkori épületekben, innen hiányzik az az áporodott, történelmi hangulat, ami a Hansa-

jusson a tenger és a város közé egy erősséget építeni és megvédeni a hajó- és gyalogkereskedelmet.

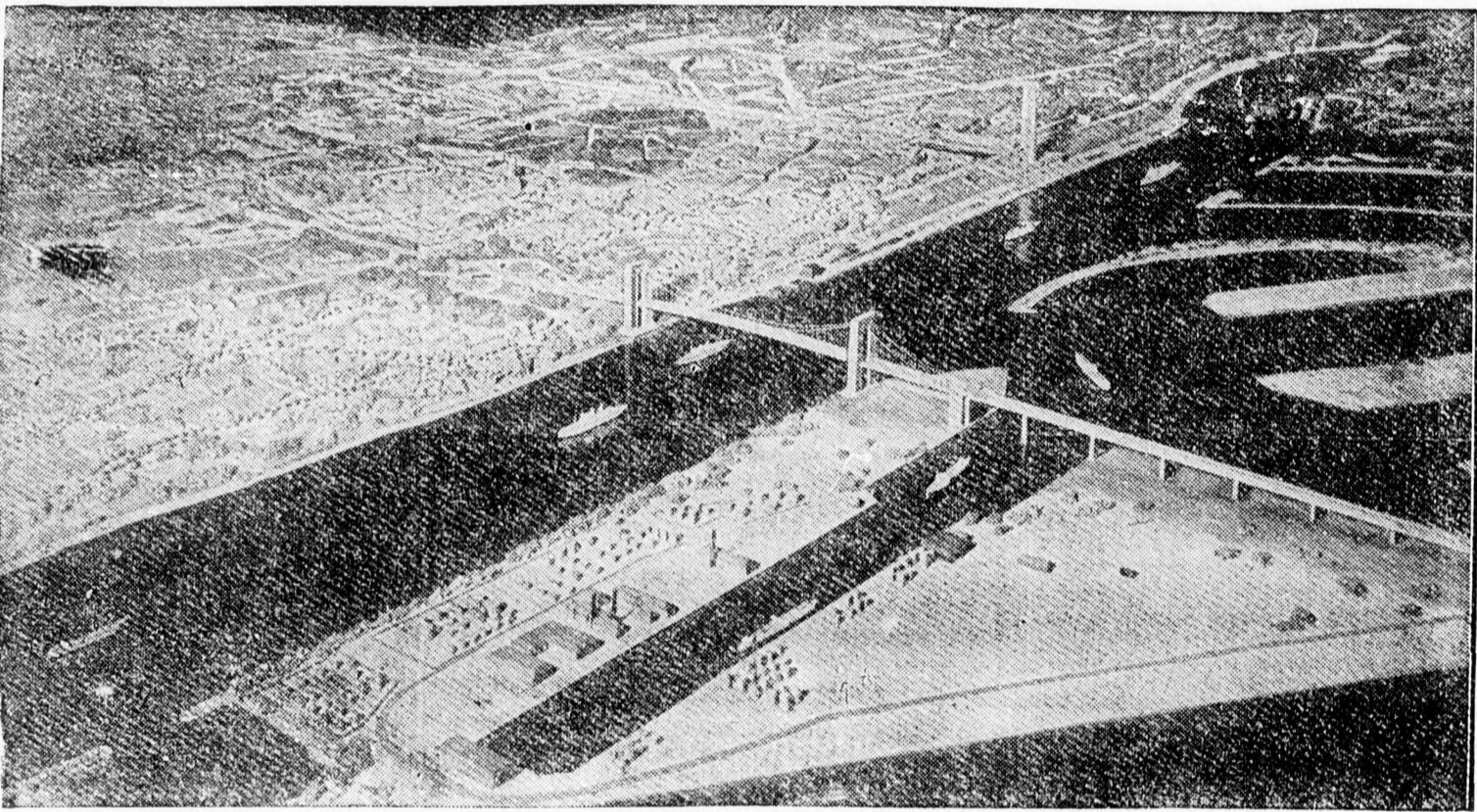
Hamburg szabadságlevelét vetette meg azután alapját a város fejlődésének. A szomszédos államok, Dácia, Hollandia és később főleg Anglia boldogan siettek a szabadkikötőben rakni ki azokat az árukat, amiket a kontinensre szántak. Száz, sokszor százötven százalékos költségmentesítést értek el ezáltal a kereskedők és nem kellett örökösen rettegniük a tengerparti kalóztól. Hamburgnak még egy szerencséje volt: hűbérurai belátták, hogy katonai segítségükkel a város kereskedelmének fejlődése számukra többet hoz, mintha azt kiszípoloznák. A szomszéd dynastiák ellen az állandó jellegű grófi katonaság eredménnyel védte

ban — a tengereket. Csupa öregember, asszony és gyerek van itt. Javakorbeli nagyon keveset látni, azok a „Nagy Vizet” járják.

Mindig azt hittem, hogy csak mesék ezek a fehérszakállú, féllábú, pipázó tengerészek. Azt hittem, hogy csak a messziről jött ember regényekből merített fantáziája szülte ezeket a vén tengeri medvéket és nem lehet igaz a hír, hogy vannak még ilyen tengerész-faluk, ahol keményderekű napszitta hajó asszonyok élnek magányos életet gyermekeikkel és soha nem tudják, hogy a minden udvaron ott álló zászlórúdra a csúcsig, vagy csak a középig fogja a nagypapa felhúzni a zászlót. Aszerint, hogy a férj, vagy csak a halálhíre érkezik-e meg!

Mert a zászló mindenképen felkerül az árbocra, akár hazatérést, akár halált hirdet. És nemcsak az érdekelt családra, hanem az egész közösségre. Saját szememmel láttam, hogy röppent fel olyan sorrendben minden udvarban a zászló, ahogyan terjedt a hír, hogy Jörjen Adolf kormányos megérkezett az Antillákról családijához.

Érdekes közösség ez itt, leírni valójában nem is lehet. Neumühlen még igen híres cettvadász hajóiról. Jó 200 éve építenek itt cettvadász bárkákat, aminek híre olyan nagy, hogy az évi kivitel ma is egyik legjelentősebb tétele a hamburgi hajóépítésnek. A több évszázados tapasztalat olyan típuso-

A hamburgi kikötő

fővárosra, Lübeckre annyira jellemző. A komoly, méltóságos, tradíciótisztelő szülő rakoncátlan, divatos gyermeke Hamburg, aki levette a géhrokkot a velurcílinderrel együtt és overálba bujt, hogy százkilométeres sebességgel rohanjon jövője és sikerei felé.

Hamburg mindig modern volt. Hamburg mindig egy fél évszázaddal dohogó patrónusai előtt járt. Azért is lett nagy és hatalmas, mert mindig az alkalmas pillanatban tudott előnyével számolni.

Ott állók a „Krummen Fleet” hajlatában az „Ujvárnál”, amikor ezek a gondolatok átfutnak agyamon. Felvéd elöttem Wirad von Boitzenburg alakja, aki mint a város urának, Adolf von Schauenburg grófnak teljhatalmú helytartója, itt jelölte az első nemzetközi kikötőt 750 évvel ezelőtt: 1189-ben.

Ez az idő volt a nagy keresztes hadjáratok kora. Barbarossa Frigyes okulva a korábbi hadjáratok hibáin, látta, hogy túlnagy sereggel nem tanácsos elindulni, mert útközben nincsen enivaló. Inkább a minőségre fektette a súlyt és minden tartományából a legjelesebbeket vitte magával. A Duna melletti Neuburg határában sátorozó táborában kelt ebben az esztendőben Hamburg híres kiváltságos levele, amely minden időkre szabad, vámmentes kereskedést biztosít a kedvelt hűbérúr Schauenburg gróf városának.

A május 7-én kelt híres okmány még kimondja, hogy „két mérföldre a várostól senki emberfia a hamburgiakon kívül várat nem építhet”, aminek az volt a célja, hogy biztosítsa a város nyugodt kereskedelmét, nehogy valamelyik rablólovagnak eszébe

mejj a város és urai érdekeit. A város polgárai közé beházasodtak, öregkorukra ott telepedtek le és gyermekeiket katonának nevezték. — sajátjuk védelmében.

Abban az iramban azután, amikor Hamburg anyagi hegemoniára tört a Hansa-városok későbbi idején, nem ért rá, vagy nem akart felesleges teherként középkori falainak zárt keretén belül maradni. Helyesebben: amikor minden középkori város falakat épített, Hamburg bízva hűbéruraiban, inkább kikötőjét szélesítette és csupán családi tűzhelyeit védte falakkal. E tekintetben Hamburgnak szerencséje volt önállósága, mert gondtalan lévén, — merészebb is lehetett.

Történelmi maradványainál sokkal érdekesebbek Oevelgöme és Neumühlen című különös kis elővárosai, amik valamikor külön falvak voltak, Hamburg fennhatósága alatt. Ez a két, ma már egybeolvadt városka sajátos, külön életet élt. Lakói kizárólag tengerészek voltak. Öregkorukra itt húzódtak meg a vén tengeri medvék, összehordott kincseikből házacskákat építve az Elba parti homokjén. Külön zárt társadalom volt ez és az ma is. Tíz-tizenöt generáción keresztül üznek egyazon foglalkozást és van ház, ahol ugyanennyi tengerészkapitány őst tart nyilván a most bevonult fiatal lalkozást és van ház, ahol ugyanennyi tengerészkadét. Különös és csodálatos ez a kis társadalom. Hallgatag, keveset beszélő emberek. Fantasztikus hosszúságú, alekú és származású pipáikkal ott látni a házak kertjeiben mindenütt a nagypát, aki már csak vágyó szemével szántja — gondolat-

kat eredményezett, hogy *újabbán például az angolok a legjobb velei az itteni hajóács-műhelyeknek*, akik a remek építésű könnyű hajókat afrikai gyarmataikon használják az ottani folyami és tengerparti közlekedésnél. Ezenkívül a világot, így a Déli jegestengert járó hármely nemzetiségű cettvadász hajók 90%-a neumühleni műhelyből került ki.

A két, egymásbaolvadt kis városka egyetlen főutcáján ünnepnapokon főleg rajokban érkeznek a kiránduló hamburgi és idegen. Divat meglátogatni az érdekes kis földnyelvet az Elba kanyarulatában és az érdeklődő idegen mindig talál egy-egy öreg nyugalmazott tengeri főkát, aki szívesen mond el egyet-mást élményeiből.

Hamburgból akartam írni és ime az Elba homokján kötöttem ki. Ami új, modern, „szenzáció” Hamburgban, azt mindenki elolvashatja a bedekkerben, vagy az idegenforgalmi prospektusok tarka lapjain. Ami ezekben nincs benn, azt írtam meg.

V. V.

Plus S. J. művei:

Hogyan imádkozzunk?	45 lal
A kereszt királyi útja	95 ”
Krisztus testvéreinkben	130 ”
Krisztus Jézusban	120 ”
Egéből szállott	55 ”
P. Petit hajója	90 ”
Papi elmélkedések	216 ”

KORDA R. T. KIADÁSA

KÖNYV ÉS KULTURA

P. Lukács Mansvét missziósbeszédei

Csinos, 290 oldalas kötet a kolozsvári Bonaventura-nyomda kiállításában Mansvét atyának, a mi erdélyi katolikus magyar népünk fáradhatatlan misszionáriusának missziósbeszédeiből az I. kötet: KÖVESS ENGEM címen. Még két, esetleg három kötet fogja követni.

Lajos Balázs latin nyelvű, AD VOS, O MISSIONARIUM című gyakorlatias bevezetője után 34 missziós beszédet kapunk benne, egy jó népmiszsióknak teljes és bőséges anyagát, mindazt, ami a lelki tisztulás utjához szükséges: két bevezető után szól a végcélről, az utolsó dolgokról (halál, utolsó ítélet, pokol, tisztítóhely, mennyország), majd a bűn utálatosságáról általában és népünk főbűneiről (káromkodás, hamis eskü, átkozódás, bieszkázás, rézegeskedés, stb.) különösen; utána a gyónásról, (két igen szép beszéd), a kibékülésről, a szeretet Szentségéről (Oltárszentség, szentáldozás, szentmise), a keresztről, a Szűzanyáról, az Egyházzal; majd állapotbeli oktatásokat ad az egyes osztályoknak (gyermek, fiú- és leányifjúság, nők, anyák, férfiak, család, a gyermek értéke — ezeket jobb lett volna nem a többi beszédek közé iktatni, hanem azok után, külön csoportosítani); végül befejező beszéd. Valóban teljes és kiadós missziós ciklus mindarról, ami a „misszió gerincét” teszi.

A beszédek igen kellemesen hatnak, valóságos felüdítésként, mert:

egyszerűek és népszerűek. Mansvét atya nem pályázik babérra, hangzatos szövegekre. Előtte a jó székely nép áll, annak a felfogásához és lelkületéhez szab minden gondolatot és kifejezést. Szent Ferenc egyszerű fia ezen az uton bizonyára meg is találja a legegyszerűbb utat a székely falvak egyszerű népének szívéhez:

minden ízében gyakorlatiak: szónoka a népből nőtt ki, a nép közt él és apostolkodik, ismeri annak gondolkodását, hibáit és azért olyan természetesen találja az örök és változatlan igazságoknak a nép életére való vonatkozását. Kerül minden száraz fejtegetést és túlságosan tudományos bizonyítást. Talán egy kicsivel több dogmatikai alapozás helyel-hellyel előnyös lenne.

De különösen megkap az a meleg lélek, amelyekből a beszédek fakadnak. Ez a népet szerető székely-ferences lélek egészen különös tónust ad ezeknek a beszédeknek. A székely nép fia igen jól ismeri népének minden jószágát, de hibáit is, azért ha kell keményen korhol, fekd, mert javítani, felemelni és megszentelni akarja népét. Igazi székely missziós beszédek. Ebben látom különleges értéküket: kitűnő eszköz ennek a népnek megmentésére, felemelésére s megszentelésére.

Ezért kitűnő szolgálatot tehet ez a kötet minden lelkipásztornak, főképpen ott, ahol Mansvét atya tartott lelkigyakorlatot. E könyv nyomán a misszió szellemében folytathatja lelkipásztori munkáját és rögzítheti a népmiszsió hatását.

Ha módom volna hozzá, ezt a könyvet különösen annak a népnek a kezébe adnám, amelyhez e beszédek meleg szívből szólnak. Bevinném minden magyar katolikus családba, hogy ünnepeken, főképpen a nagyböjti estéken a családapa egy-egy részt felolvasson belőle. Ez volna az igazi misszió-újítás!

A jó Mansvét atya nem fogja tőlem rossz néven venni, ha a következő kótetekre vonatkozólag egy-két dolgot javaslok: A nyomda a könyv sarkára is nyomja rá a címet. A beszédek logikus felosztását jó volna mindenütt számokkal is feltüntetni. A szentírási idézetek lelőhelyét kívánatos mindenütt jelezni; ugyintén a többi idézeteknél és példaknál is, amennyire lehet. Ez sokat emel az idézet és példa tekintélyén. Egy-két helyen a felesleges idegen szót vagy túlerős kifejezést („tatár erkölcsök” 127. lap, stb.) elkerülném. Végül üldözzük az újabb erdélyi újságokban annyira elterjedt, de magyarul nem „kell” legyen, „kell essék” szerkesztést. Helyette írjuk és mondjuk: kell lennie, kell esnie.

A kötet a Magyar Lapok könyvsztyályaiban is kapható 150 leiert.

Adja a jó Isten, hogy P. Mansvét beszédei nyomtatásban is annyi jót műveljenek a lelkekben, mint élőszóval.

Nagyvárad.

Scheffler János

KERESZTREJT VÉNY

26 '357.' szám.

Beküldte: Mészáros Imre (Székelyudvarhely.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98
99													

Beküldendő: Vízsz. 1., 51., 66. és 99., függ. 1., 14. és 61.

Beküldési határidő: július 27.

Vízszintes sorok:

1 Hitler alkotása. 15 Német prep. 16 Munkás kapja. 17 E-vel az ötö egyike. 18 A csapadék (ék. h.) 20 Quirinál magyar követ. 22 Kiváló német film- és jellemzés. (Hontalan hős.) 26 Ford. ellentétes kötőszó. 27 Pihenő ember ilyen. 29 Megvásárolva 30 Igekötő. 31 Személyes névmás. 32 Francia esztétikus (1828-1899). 35 Nézetkülönbség kizárva. 37 Pl. Ciprus szigete is az. 39 Baden keverve. 40 S-sel maró folyadék. 41 Német kettős magánhangzó. 42 Hüvelyes növény névelővel (Fényképezőgépen is fontos kellék.) 44 Olaj angolul. 45 Az éghajlat. 49 Bella, sziget a Lago Maggioreban. 50 Zár mássalhangzó. 51 Németország és Olaszország között a közelmúltban 55 Don... d'Austria. 57 Fém mássalhangzó. 58 Ilyen ész is van. (Bocsanat) 59fius; híres bélyeg. 60 Ereje fogytán van. 62 Péter spanyolul. 64 Szamnév. 65 Ford. I. Ferenc József kedvelt nyári üdülőhelye. (fon.) 66 A francia-spanyol szerződést kötötték meg a polgárháború után. 70 Német személyes névmás. 71 Fent románul. 72 Francia erődítmény. 73 Háromszor latinul. 74 ...Blas. 75 R...ön — mindjárt. 76 1100 római számmal. 77 Gyógyforrásokban gazdag rajnai hegység. 80 Kis folyóvíz. 83 Súly mássalhangzó. 84 ...földre esküszik, cigányok szokták 85 A nagyhatalmak igyekeznek szövetségre lépni velük. 93 Most már közös angol-francia flottabázis. 94 Az olasz külügyminiszter hivatalos lapja. 95 Hal. 96 Ót németül. 97 Casa... 98 Kocsi a rossz uton (ék. h.) 99 Politikai szövetség, sokat emlegetik ma.

Függőleges sorok:

1. Megbeszélések után adják ki. 2 Füstök anyag. 3 Stalin jobbkeze volt. Sok bajt okozott W. Strangnek. 4 Ford. mindennek van. 5 Európa egyik gyújtókanóca avagy puszkaporos hordója. 6 Leány becenév. 7 Ford. Egyszerű gép. 8 Ábrája — (mássalhangzó). 9 Hitvány ember. 10 Tüszben nyugtolt karral hosszan ütött labda. 11 Ford. ...solium — pántlikaféreg. 12 Ma minden áram elsőrendű érdeke ennek megszervezése. 13 Jódhátározó. 14 Hitler és Chamberlain közti történet. 19 Két nőnév. A másodikban ék. h. 21 Bolgár pénz mássalhangzó. 23 Ugy legyen. (M = N.) 24 Nővel (mássalhangzó). 25 Ejjel zene olaszul. 28 ...cuipa. 33 Rangfokozat. 34 Ha faltal vagy ittal már. 36 Tordai Atlétikai Club. 38 Az állati elektromosság felfedezője. 42 Ford. meseirő és költő (ék. h.) 43 Vörös...a vörös hadsereg főparancsnoka. 45 Józsvü ízeje. 46 Korjelző. 47 Bosszant. diákosan. 48 A „csodadugó” mássalhangzó. 49 Amazonról mondhatjuk. 52 T-vel megtörtént dolog. 53 D-vel

herceggímás. 54 Utcagyerek. 56 Szovjetország francia rövidítése. 61 ...fakó (u = a). 62 R-rel fensik Belső-Ázsiában. 63 Pészgómárka. 67 Törvényes alapot nélkülöző (ék. h.) 68 R. V. 69 Székelyegyház. 71 Afrikai folyó. 73 A modern tájfestés angol mestere. 78 Üzenetek — latinul. 79 Fenyő — franciául. 80 Disz. 81 Kisközség Vas megyében. 82 Moszatok latinul. 83 Piaci árus. 86 Nobel-díjas dán fizikus. 87 Olasz folyó. 88 = 30. vízszintes. 89 Cím személyi úrlapokon. 90 Zászló teszi. 91 Fordított rag. 92 Angol anyakirályné. 97 Rag.

24. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízsz. 1. Thököly Imre. 34 La Arena. 60. Isten ostroma. Függ. 13. A Zozó levele. 20. Ithakai. 21. Ömleszt.

Helyesen megfejtették: Derzay Zoltán, Balázs Magda, Nemes Gabriella, Bögözi Klári, Szabó Lajosné, Szalló Anna, Szabó Lajos, Mihály Irénke, Kovásznay Éva, Kovásznay Ádám, Kosa József, Csibye Lenke, Kiss Lajos.

A jutalomkönyvet Bögözi Klári (Kézdiszentkereszt) nyerte, elküldöttük.

ROVATVEZETŐ KÖZLÉSEI:

K. I. (Lívada). A kis keresztrejtvényt alkalmasan közöljük. Ilyen, könnyen megfejthető, kisebb rejtvényekre volna szükségünk, de azért kérjük a másik definíciókat a beküldésükkel, így nem használhatjuk. Köszönet és üdvözlöt.

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ára fűtve 247 Lei, kötve 342 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradásu fantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szővevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film pereg le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzedék életét.

Dante kiadás.

LEGUJABB

Tokióban megkezdődtek az angol-japán tárgyalások

Japán azt kívánja, hogy Anglia a japánbarát északkeleti kormány valutapolitikáját támogassa. Két kínai kézigranátos merénylete Csingtauban

Londonból jelentik: Tokiói jelentés közli, hogy helyi időszámítás szerint szombat délelőtt 9 órakor megkezdődtek a megbeszélések Arita japán külügyminiszter és az angol nagykövet között. A megbeszélések déli fél egy óráig tartottak és szigorúan négyezemközt folytak le. Utána a külügyi hivatal rövid közleményt adott ki, mely szerint a megbeszélések a tiencsini helyzetre vonatkoztak.

Jól értesült japán sajtókörökben úgy tudják, hogy Arita a következő öt követelést közzölte az angol nagykövettel:

1. Valamennyi terrorista-gyanús egyén haladéktalan kiszolgáltatása.
2. Anglia együttműködése az északkeleti kormány valutapolitikájában.
3. A tiencsini angol negyed kínai bankjaiban őrzött ezüstkészletek kiszolgáltatása.
4. Annak megengedése, hogy az északkeleti kormány felügyeletet gyakorolhasson az angol negyedben lévő valamennyi kínai bank felett.

5. Az északkeleti kormány ama joga, hogy eljárjon a vele szemben barátságtalan elemek ellen az angol negyedben.

A Times szerint londoni körökben egyelőre csak annyit jegyeznek meg, hogy vasárnap vagy hétfőn dől el, megindulnak-e egyáltalában a tokiói tárgyalások vagy sem.

Csingtaui jelentés szerint az ottani angol főkonzulátus épülete elleni pénteki kézigranát-merénylet tettese két kínai volt. A merénylet sugalmazói nyilván kedvezőtlen légkört akartak teremteni a tiencsini ügy rendezésére meginduló angol-japán tárgyalások előtt.

A hongkongi angol kolónia tagjait zászló alá hívták

Londonból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy Hongkong kormányzója az ottani kolónia minden angol állampolgárát zászló alá hívta, hogy különböző védelmi szereket osonon ki közzöjtük.

A spanyol államfő és Ciano olasz külügyminiszter megbeszélései

Hivatalos közleményt adtak ki, hogy a két ország barátságát továbbfejlesztik a gyakorlati politikában

San Sebastianból jelentik: Ciano olasz külügyminiszter és Franco tábornok megbeszéléseiről hivatalos közleményt adtak ki. A közlemény hangsúlyozza, hogy a tárgyaláson megállapítást nyert a szemponatok és nézetek tekintetében való teljes egyetértés. A tárgyaló felek elhatározták a fennálló együttműködés további kifejtését olyan irányban, hogy Olaszország és Spanyolország barátsága úgy hasson, mint az európai politika gyakorlati ténye s teljes mértékben megfeleljen azoknak a céloknak, melyeket Mussolini és Franco kitűzött a két nép, valamint az általános rend és civilizáció érdekében.

Rómából jelentik: A sansebastiani megbeszélésekről kiadott hivatalos közleménnyel kapcsolatban az olasz lapok cikkei hangsúlyozzák Spanyolországban Olaszországgal való teljes szolidaritását. A lapok nyomtatékosan utalnak arra, hogy a hivatalos közlemény eloszlatja a franciák és angolok ama reménykedését, hogy elérítik Spanyolországot arról a természetes útról, amelyre a tengelyhatalmak oldalán az új európai rend felépítése érdekében lépett.

Japán-orosz bonyodalom a Sachalin-sziget miatt

Régiből jelentik: Moszkva hírek megerősítik, hogy szovjet-körök esetleges japán-szov-

jet bonyodalom kitörésétől tartanak a Szachalin-szigeteken kőszén- és petróleum-engedménnyel bíró japán cégekre kirott bírságok miatt. Tokiói körökben ugyanis kijelentették, hogy a következményekért kizárólag a szovjet-hatóságok felelősek.

Előkészületek az angol flotta részleges mozgósítására

Londonból jelentik: A tengernagyi hivatal közlése szerint az angol tartalékos tengeri flotta parancsnokságában az eredetileg július 26-ára tervezett személyi változtatásokat további intézkedés elhalasztották. Az admirális közlése kapcsolatban áll a tartalék-flotta július 21-ére elrendelt részleges mozgósításával.

A Giornale d'Italia és bírálata a francia-török egyezményről

Nemzetközi egyezmények megsértésével védte Franciaországot

Rómából jelentik: Az alexandretti szandzsák átadását bírálja az egész olasz sajtó, élen a *Giornale d'Italia*-val. A fenti lap úgy kommentálja az olasz jegyzéket, hogy az világosan kimondja a Franciaország részéről történt nemzetközi egyezményesértést. Franciaország megsértette az alexandretti szandzsák 208 ezer libanoni népi jogát. Ezekből csak 80 ezer török megsértette továbbá a san-remói békeben vállalt kötelezettségeket, amelyek szerint a szövetséges hatalmak mandátumos hatalmaikat Franciaországnak Szíria fölött. Ez a mandátum azonban semmiesetre sem jelent terület fölötti szuverenitást és a területtel való rendelkezést. A mandátumot a szövetséges hatalmak bízták Franciaországra azzal, hogy azt vissza is vonhatják.

Franciaország eljárása méltán vonja maga után az összekelt hatalmak titkalkozását. Franciaország felelnie kell, azonban a felelet igen nehéz lesz, mert ma már köztudomású, hogy Franciaország Szíriának és Libanonnak egységes bekebelezésére gondolt. Ezt a szándékot a szövetséges főbiztos is megerősítette, amikor kijelentette, hogy kétségtelennek tartja Franciaország örökös jelenlétét Szíriában.

A *Giornale d'Italia* azzal zárja cikkét, hogy aggodalmát fejezi ki a többi angol és francia mandátumok sorsát illetően, amelyek tekintetében a szandzsák esete precedens lehet.

Aprókiadások

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

3 szobás, fürdőszobás lakás. Nagyvárad, Str. Maguna 7. szám.

Kiadó

1 szobás konyhás, gangos lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13.

Kiadó

augusztus 1-re egy szoba, mellékhelyiségekből álló szép urilakás. Nagyvárad, Str. I. C. Bratianu 49.

Kétszobás,

fürdőszobás lakás a város leg egészségesebb részén (Nagyvárad, Str. Ciordas 46.) kiadó.

Kiadó

2 szobás, előszobás konyhás lakás. Strada Bratianu 52. szám.

Kényelmes

kétszobás lakás. nagy előszobával, újonnan festve kiadó. Nagyvárad, Str. Mihail Sorbul 11. szám.

Nagy raktárhelyiség

irodának, műhelynek alkalmas, megosztva is kiadó. Nagyvárad, Str. Take Jonescu 28.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Szappanörögép

jókarban levő, eladó. Nagyvárad, Str. Pasteur 6. Telefon 2416.

Eladó

400 [] öl nagyságu szőlőskert, gyümölcsösével és téglalakással. Nagyvárad, Str. Rasputilor 9. szám. (Aranyoldal.)

Pávák,

pávatojások eladók. — Nagyváradon, Strada Aleandri 25. Sztankovits.

Hordók és kádák

előrendű minőségben, minden nagyságban raktáron. Azok hordók speciális előállítására. Fagyalt korzavátorok gyári árk mellett kaphatók. Appeltauer hordógyár, Timisoara, IV. Str. Fröhl 5. Telefon: 43-45.

Eladó

egy jó karban levő nagy csónak. Nagyvárad, Str. Seguna 7.

Üzletház,

saroképület, piacnál fűszerüzlet berendezéssel, kocsmá berendezéssel, több lakással pincével, nagy kerttel 56.000 hozammal 28 ezerért sürgősen eladó Hatszáz ingatlan nyilvántartok, — minden igénynek megfelelő ajánlhatok. Eladó ingatlanokat kérem bejelenteni. Horváth ingatlaniroda, Nagyvárad Regele Carol-utca 3. sz Orsolyazárda épületben

PÜHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Masamódnót

állandó alkalmazásra keres az Elit szalon, Nagyvárad, Banca Nationala mellett, Parcel Traian 6. szám.